

SZAKMAI PROGRAM

Hatályos: 2018. augusztus 1.

Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi,
Gyermejjóléti és Szociális Intézményének
személyes gondoskodást nyújtó szociális és
gyermejjóléti szolgáltatásainak Szakmai
Programja.

Tartalomjegyzék

I.	INTÉZMÉNY ADATAI	2
II.	ELLÁTÁSI TERÜLET BEMUTATÁSA.....	3
1.	Földrajzi jellemzők.....	3
2.	Demográfiai jellemzők.....	3
3.	Lakónépeség eloszlása, lakhatási viszonyok.....	7
4.	Háztartások jellemzői	8
5.	Gazdasági jellemzők, foglalkoztatás	8
6.	Szegregációs helyzet.....	10
7.	Lajosmizse és Felsőlajos szociális problématerképe	12
III.	ELLÁTÁSI TERÜLET INTÉZMÉNYHÁLÓZATA, ELLÁTÓRENDSZERE	13
1.	Intézményhálózat.....	13
2.	Intézmény bemutatása.....	13
3.	Intézmény szervezeti felépítés	15
6.	Biztosított szolgáltatások kockázat-elemzése.....	16
IV.	EGYÜTTMŰKÖDÉSEK	18
1.	Szervezetten belüli együttműködések	18
2.	Szervezetten kívüli együttműködések	18
2.	Együttműködési fórumok	20
V.	A SZOLGÁLTATÁSRÓL SZÓLÓ TÁJÉKOZTATÁS HELYI MÓDJA	21
1.	Elektronikus felületek.....	21
2.	Egyéb tájékoztatási formák	21
VI.	A SZOLGÁLTATÁST IGÉNYBE VEVŐK JOGAI.....	22
1.	Szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokat igénybevevők jogai	22
2.	Ellátottjogi és gyermekjogi képviselők igénybevétele, elérhetősége.....	22
VII.	A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK JOGAI	23
VIII.	A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK FOLYAMATOS SZAKMAI FELKÉSZÜLTSGÉNEK BIZTOSÍTÁSA.....	23
IX.	CSALÁD ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁS	24
X.	ÉTKEZTETÉS	31
XI.	HÁZI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS	33
XII.	IDŐSEK NAPPALI ELLÁTÁSA	38
XIII.	TANYAGONDNOKI SZOLGÁLAT.....	42
XIV.	INTÉZMÉNYI JÖVŐKÉP, FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEK	45
XV.	MELLÉKLETEK	45

I. FEJEZET

INTÉZMÉNY ADATAI

1. Az Intézmény alapvető adatai

Az intézmény alapadatai

Név	Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye
Rövidített név	EGYSZI
Működési területe	A társult települési önkormányzatok működési területe: Lajosmizse város és Felsőlajos község közigazgatási területe.
Székhely	6050 Lajosmizse, Dózsa György út 104-106.
Ágazati azonosítója	S003680
Nyitva álló helység	6055 Felsőlajos, Iskola u. 12. (család- és gyermekjóléti szolgáltatás)

Alapító okiratának kelte, száma, alapítás időpontja

Alapítás időpontja	2000. január 1.
Alapító okirat kelte	2018.
Alapító okirat száma	EGYSZI/12/2018.

Fenntartó neve, címe

Név	Lajosmizse és Felsőlajos Köznevelési, Egészségügyi és Szociális Közszolgáltató Társulás
Rövidített név	Lajosmizsei Közfeladatot-ellátó Társulás.
Székhely	6050 Lajosmizse, Városház tér 1.

II. FEJEZET

ELLÁTÁSI TERÜLET BEMUTATÁSA

1. Földrajzi jellemzők

Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekvédelmi és Szociális Intézményének ellátási területe *Lajosmizse Város* és *Felsőlajos Község* közigazgatási területére terjed ki. A települések a Duna-Tisza közén, a kiskunsági tájegységen, a Homokhátság északi részén található, közigazgatási szempontból a város a Dél-alföldi régióhoz tartozó Bács-Kiskun megyében, a Kecskeméti járásban helyezkedik el. A Budapest és Szeged tengelyvonalaiban elhelyezkedő település, az M5 autópályának és az 50. számú főútnak köszönhetően kiemelkedő közlekedési helyzettel bír, melyet a tervezett M8 autópálya a későbbiekben tovább erősít. A közlekedési, logisztikai lehetőségek a települések gazdasági, életpolitikai lehetőségeinek egyik kiemelt meghatározója.

Lajosmizse a Kecskeméti járásban Kecskemét után a második legnagyobb területű és lakosság számú közigazgatási egység. Lajosmizse egyike a két városi rangú településnek a járásban.

1. Ellátási terület alapvető jellemzői (2017. január 1.)¹

	Lajosmizse		Felsőlajos		Összesen	
Terület	164,66	km ²	11,41	km ²	176,07	km ²
Ebből belterület	5,01	km ²	0,82	km ²	5,83	km ²
Belterület aránya	3,04	%	7,19	%	3,31	%
Lakosság szám	11 363	fő	886	fő	12 249	fő
Népsűrűség	69,01	fő/km ²	77,65	fő/km ²	69,58	fő/km ²

2. Demográfiai jellemzők

Országos szinten a térségek, települések fejlettségétől függő népességmozgás tapasztalható. A munkaerő-piac a fejlődő térségek, települések irányában rendeződik át, a piacképes szakmával rendelkező személyek (és családjuk) a fejlődő térségekbe, településekre, illetve azokkal határos lakóövezeteibe vándorol. Ezzel párhuzamosan a jobb megélhetés reményében a rosszabb társadalmi státuszú népesség is a centrumok irányában vándorol: a munkába állás esélyei mindenképpen jobbak a leszakadó térségeknél, ugyanakkor jobb a közszolgáltatási háló is. A jelenség országos, térségi és települési szinten is analóg módon zajlik.

A 90-es években felerősödött a folyamat, melyben főként Budapestről, de a nagyvárosokból is egyre többen költöznek ki az agglomeráció településeire, főként a társadalom felsőbb és alsóbb rétegei. A kiköltözés motivációja eltérő, legtöbbször a különböző társadalmi csoportok térben el is különülnek egymástól. A felsőbb társadalmi rétegek a zaj- és szennyezésmentes, nagyobb, komfortosabb ingatlan kiépítését lehetővé tevő helyeket keresték, a kiköltözés során fejlesztették az ingatlanokat, így új, kertvárosi részek, „villanegyedek”, lakóparkok jöttek létre.

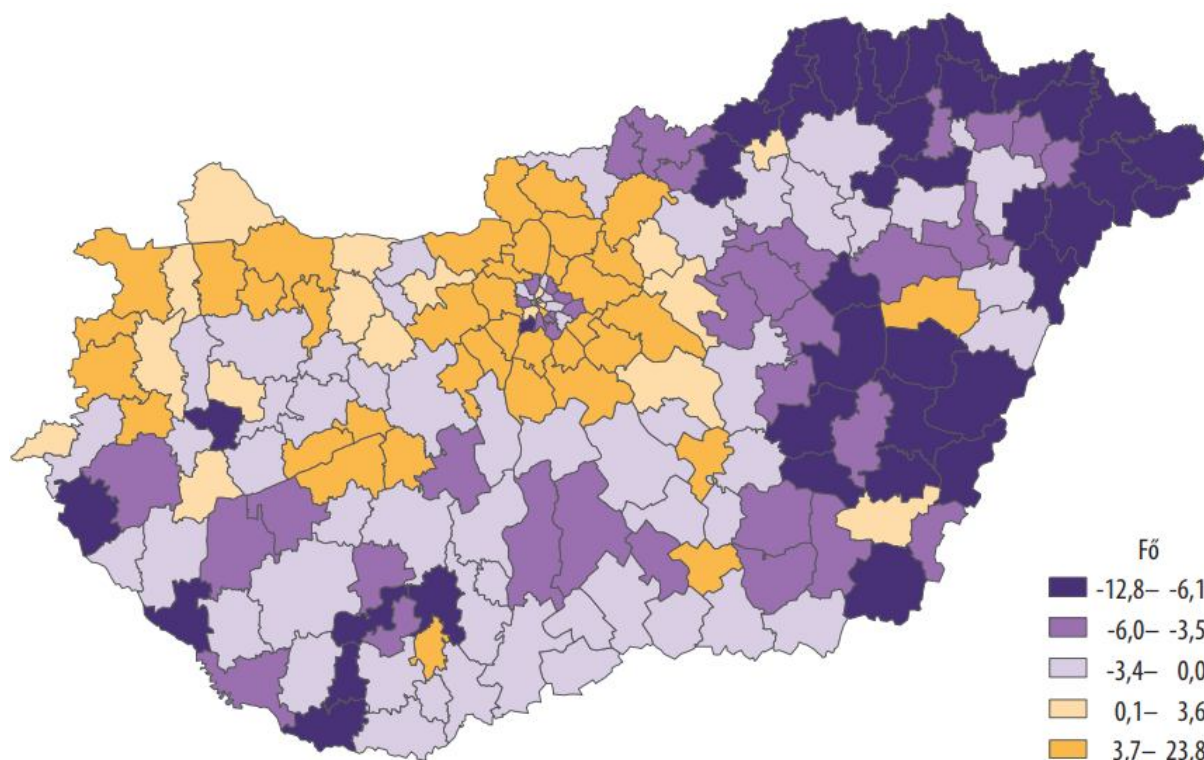
¹ Magyarország közigazgatási helynévkönyve, 2017. január 1., Központi Statisztikai Hivatal, 2017.

Az alacsonyabb társadalmi státuszú csoportban az olcsó ingatlanokra volt kereslet, legtöbbször mezőgazdasági, alacsony infrastrukturális ellátottságú területeket (hobbikertek, tanya övezet, leromlott településrészek) laktak be, anyagi források hiányában azt fejleszteni nem tudták, ezzel megindult, illetve felerősödött a szegregátummá válás. A kialakuló negatív folyamatok öngerjesztők, akadályozzák a fejlődést, sőt az esetek többségében további leszakadást generálnak, melyet csak jelentős erőforrások bevonásával lehet kezelni².

Lajosmizse esetében a Kecskeméti járás kedvező fekvése, gazdasági folyamatai befolyásolják pozitívan a vándorlási egyenleget, megjelenik a térségi munkaerő-piacra érkező magasabb társadalmi státuszú személyek letelepedése és megjelenik az alacsony státuszú lakosság Kecskemét irányú, de addig el nem jutó vándorlása is.

A terület lakosság száma az elmúlt évtizedekben kisfokú ingadozás mellett állandónak tekinthető, de a lakosság számot érintő folyamatok jelentős változásokat mutatnak. Az elvándorlás 1970-1979 között jelentős mértékben felerősödött, a folyamat a 80-as években megállt, a 90-es évektől pedig már pozitív vándorlási egyenleg jellemző, mely szorosan kötődik a térség gazdasági fejlődéséhez. A természetes fogyás az országos helyzetnek megfelelően az 1980-as és az 1990-es években erősödött fel, az ellátási területen ez mai is meghatározó, de a pozitív vándorlási egyenleg jelenleg képes kiegyenlíteni a hatást.

2. Ezer lakosra jutó belföldi vándorlási egyenleg kistérségi bontásban, 2016³

A lakosság korcsoportok szerinti megoszlásban 1949 óta nő a 40-59 éves és a 60 év feletti korcsoport aránya a lakónépességben belül, és folyamatosan csökken a 0-14 évesek és a 15-39 évesek népességben belüli aránya, különösen a 14 év alatti korosztály aránya csökkent. A lakosság elöregedése országos és helyi szinten is jellemző demográfiai folyamat. Az eltartónak tekintett 15-59 éves korosztály számának csökkenése mellett kell az idős lakosságról gondoskodnia.

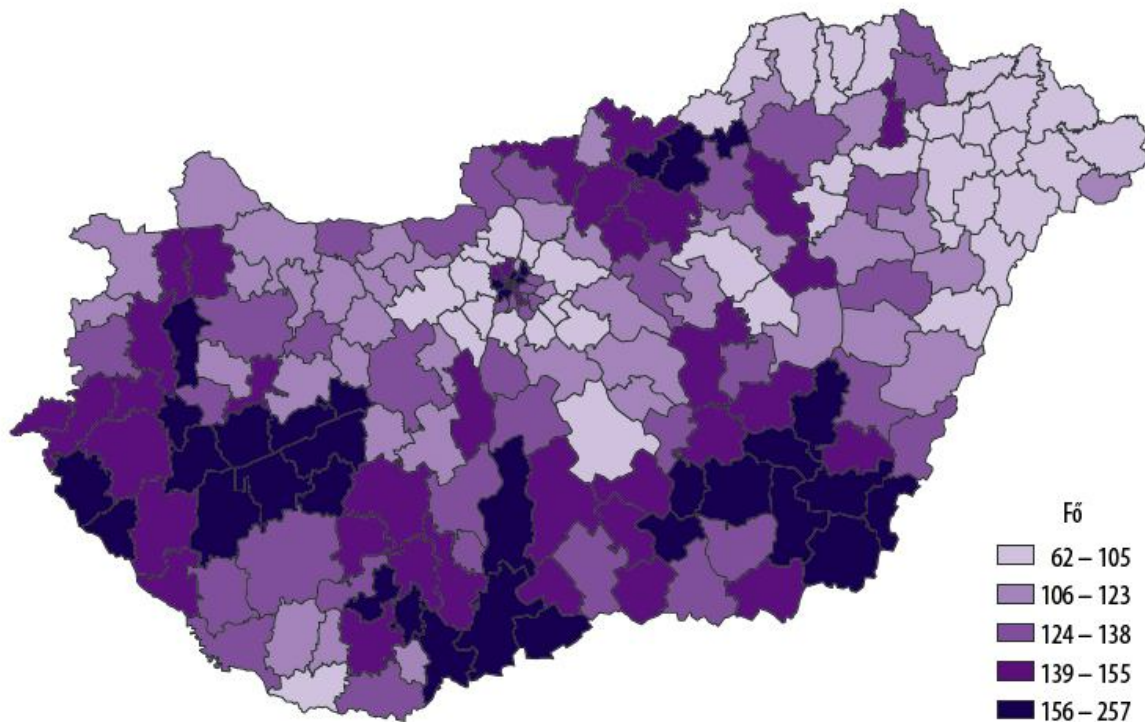
² Valuch T: *Jelenkori magyar társadalom*. Osiris, 2015

³ Tér-kép, 2016, Központi Statisztikai Hivatal, 2018

A KSH adatai alapján, míg 2001-ig a gyermekkorúak, addig 2001 után már az időskorúak eltartása jelenti a teher többségét. Jelenleg száz aktív korúra 22 gyermekkorú, illetve 28 időskorú személy jut, ami 2011 óta 1, illetve 3 fős növekedést jelent, várhatóan a trend a jövőben sem változik érdemben⁴.

A járási, települési helyzet az ország más térségeit tekintve még mindig jelentősen kedvezőbbnek tekinthető, a gyermekek és a gazdaságilag aktív korosztályok aránya relatíve magas.

3. Száz gyermekkorúra jutó időskorúak száma, kistérségi bontásban, 2015. december 31.⁵

A teljes függőségi hányados vagy a demográfiai eltartási hányados szempontjából fontos, hogy az idős korosztály aránya emelkedik a társadalomban, bár a gazdasági aktivitás vége későbbre toldódik, összességében emelkedik az időskori függőség. Az életkori skálán részben a későbbi eltartói feladatokat vállaló gyermekek számának és arányának csökkenése áll, itt ugyanakkor az eltartói szerepbe lépés is későbbre toldódik, akár egy évtizeddel is, tovább szűkítve ezzel a társadalmi működéshez szükséges javak megteremtését végző korosztály számát és arányát a társadalomban⁶.

A gyermekek számának csökkenése, a társadalmi utánpótlás hiánya a jövőre nézve súlyos problémának tekinthető. A termékenységi arány 2011-ben Lajosmizsén 1,63, Felsőlajoson 1,55 volt, ez jelentősen elmarad a fenntartható társadalmi rendszerek fenntartásához szükséges 2,1-es értéktől.

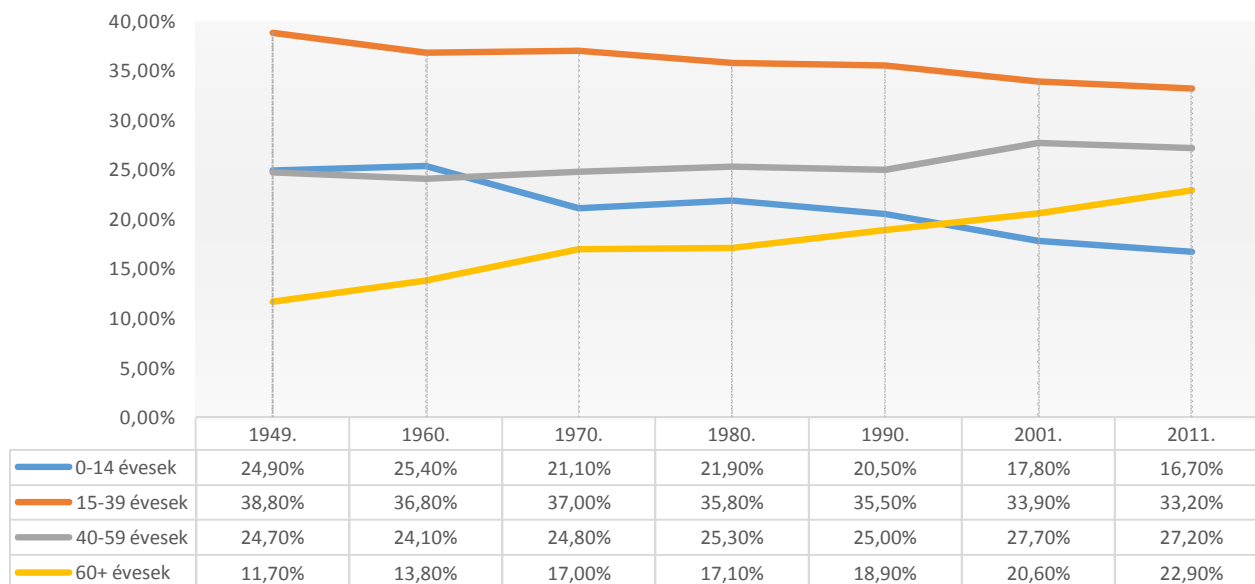
A demográfiai folyamatok súlyos problémákat vetítenek előre a társadalmi ellátórendszerek működését illetően, az egészségügy és szociális ellátórendszer folyamatos fejlesztése során a demográfiai folyamatokat figyelembe kell venni, különösen az időskorúakat ellátó szolgáltatások iránt várható keresletnövekedés.

⁴ Mikrocenzus 2016 – Demográfiai adatok, Központi Statisztikai Hivatal, 2017.

⁵ Tér-kép, 2015, Központi Statisztikai Hivatal, 2016

⁶ Vargha L: Hogyan mérjük a társadalmi öregedést? in: Ezüstkor: korosodás és társadalom. KSH. 2017

4. A lakosság korcsoportok szerinti megoszlása Lajosmizsén, 1949-2011⁷

Kecskemét járás településein belül Lajosmizse és Felsőlajos lakosságában a fő korcsoportok aránya közelít a járási átlaghoz, a 18 év alattiak jelenléte valamivel magasabb mindkét településen, az időskorúak tekintetében Lajosmizse, az aktív korúakat tekintve Felsőlajos esetében mutatkozik a járási átlaghoz képest magasabb arány.

5. A lakosság korcsoport szerinti eloszlása ellátási területen a járási átlaghoz viszonyítva⁸

Település	0-17 év	18 – 59 év	60+ év
Lajosmizse	19,70%	56,57%	23,73%
Felsőlajos	19,19%	59,82%	20,99%
Járási átlag	18,98%	57,75%	23,27%

3. Lakónépesség eloszlása, lakhatási viszonyok

Lajosmizse és Felsőlajos térségében meghatározó a tanyás területek jelenléte. Az urbanizációs folyamat a településre is megjelent, míg 1970-ben a kül- és belterületi lakosság aránya közel azonos volt, az ezredforduló után már 70% feletti volt a belterületi lakosság aránya. A külterületi lakosság azonban még ma sem elhanyagolható, 2018. évi adatok alapján Lajosmizsén 3 364 fő, Felsőlajoson 301 fő külterületi lakost tartottak nyilván, Felsőlajos esetén a település lakosságának 34 %-a, Lajosmizse esetében pedig 29,6%-a külterületen él, melyet jellemzően mezőgazdasági jellegű tanyák alkotnak. Felsőlajos területén két, Lajosmizsén hét tanyás településrész található.

A külterületi régió az ellátórendszerekhez való hozzáférés tekintetében kiemelt figyelmet igényel, egyes településrészek esetén akár 5-10 kilométer feletti távolságot kell megtenni az alapvető közszolgáltatások eléréséhez, ez problémát jelenthet az időskorúaknak, nagycsaládosoknak, alacsony jövedelmi státuszú háztartásokban élőknek.

⁷ Központi Statisztikai Hivatal népszámlálási adatai alapján

⁸ Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján

6. Felsőlajos és Lajosmizse külterületi településrészeinek lakossága, 2018.⁹

Felsőlajos		Lajosmizse	
Közös	211 fő	Alsólajos	791
Mizse	90 fő	Bene	1259
		Berénybene	60
		Közös	312
		Méntelek	57
		Mizse	789
		Klábertelep	96
301 fő		3 364 fő	

4. Háztartások jellemzői

Magyarországon a házasságkötések száma 2010-ig csökkenő tendenciát mutatott. Az ezredfordulót követő évtizedben a 70-es években mértnek felére esett vissza a házassági kedv. A 2010-es év jelentette az elmúlt évtizedek mélypontját, azóta évről évre emelkedett a házasságkötések száma. Az elmúlt évtizedekben a hagyományos családtípus veszített súlyából, ugyanakkor egyre elterjedtebbé váltak a házasságon kívüli együttélések, az élettársi kapcsolatok. Az élettársi kapcsolatban élők köre is változott: évtizedekkel ezelőtt a válást vagy a megözvegyülést követően választották ezt az együttélési formát, míg ma inkább a házasságot megelőző vagy azt helyettesítő megoldásként döntenek többen az együttélés mellett¹⁰.

Ha összevetjük az lakás-adatokat a népességre vonatkozó adatokkal, megállapítható, hogy a háztartásokban élő családtagok átlagléttszáma Lajosmizsén 2,33 fő, Felsőlajoson 2,31 fő.

Az elmúlt 30 évben (szintén az országos, illetve térségi trendnek megfelelően) folyamatosan nőtt (11%-ról 18%-ra) az egyszülős háztartások száma, ezekben döntően (87%-ban) az anya látja el a gyermekeket. Az egyszülős háztartások alapvetően sérülékenyek a szociális problémák tekintetében, ezt az ellátórendszer működtetése során figyelembe kell venni.

5. Gazdasági jellemzők, foglalkoztatás

Lajosmizse és Felsőlajos területén történelmi távlatokban jellemzően mezőgazdasági tevékenység folyt, ezt a jelleget napjainkban sem veszítette el. A település mezőgazdaságilag művelhető területe 159,64 km², melynek legnagyobb részén szántóföldi művelést folytatnak. Jellemző még a kertgazdálkodás, szőlő- és gyümölcsstermesztés, az állattenyésztésnek. Az ipari tevékenységek körében megtalálhatók nehézipari-, könnyűipari-, élelmiszer- és építőipari cégek. A településen az elmúlt tíz évben az országos trendeknek megfelelően gyorsan nőtt a kereskedelem, a vendéglátás és a szolgáltatások szerepe. Lajosmizse ilyen szempontból mikro-körzetközponti szerepet tölt be. Kecskemétet követően a legnagyobb vállalkozási sűrűség a kistérségben Lajosmizsén található.

A foglalkoztatás szempontjából a legrosszabb helyzet a 2000-es évek elején volt mérhető, azóta emelkedés jellemző, de a 2008-2011-es időszakban a válság hatása egyértelműen jelentkezett a településeken is. A regisztrált munkanélküliek számának tetőzése egyezik a gazdasági válság tetőzésének (2009-2012) időszakával, azóta ingadozásokkal, de csökkenő trendet mutat¹¹.

⁹ Forrás: önkormányzati adatközlés

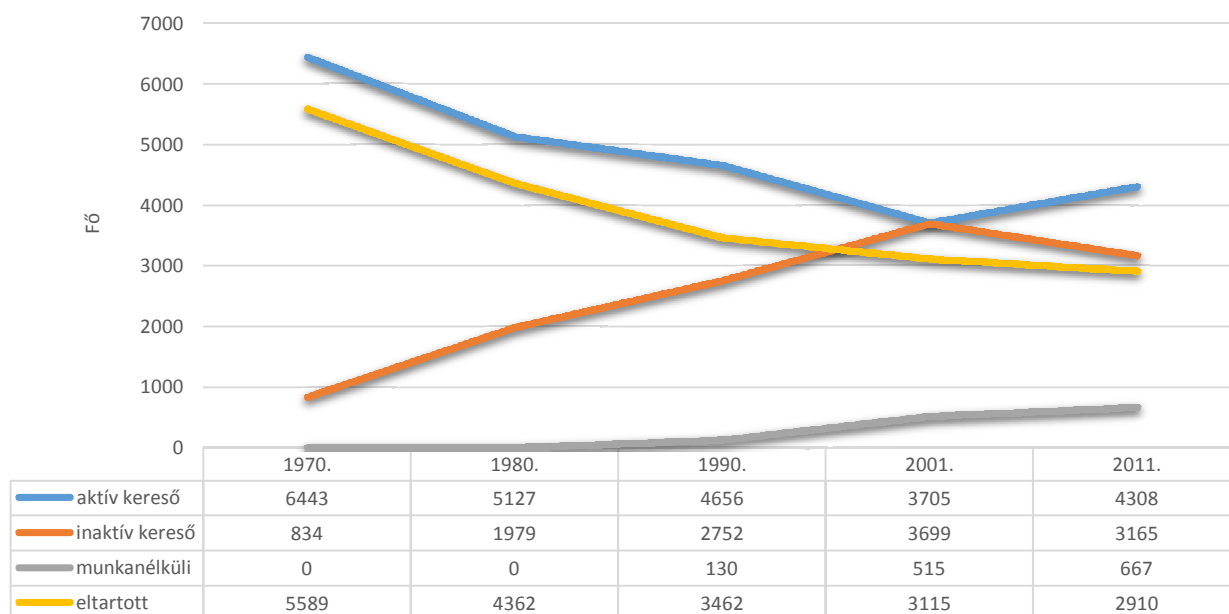
¹⁰ Húsz éve nem házasodtak annyian, mint tavaly. KSH Közlemények, tájékoztatók, 2017.02.14

¹¹ TEIR, Helyzet-Tér-Kép

Az egy éven túl nyilvántartott álláskeresők aránya a nyilvántartott álláskeresőkön belül járási szinten rendkívül magas, meghaladja a 34%-ot¹². A településen az SZJA alapot képző jövedelemmel rendelkező személyek száma öt év alatt csak 2 százalékkal emelkedett¹³, magas a gazdaságilag inaktív lakosság aránya.

Összességében elmondható, hogy a járadék típusú ellátás kimerítésével az addig bent lévő alanyok jelentős része továbbra sem kerül vissza a munka világába, tartósan az inaktív táborát erősítik. Jelenleg a nyilvántartott álláskeresők aránya a 15-64 éves korosztályban 6% alatti, ez 2016/2017 évben ez 500 fő alatti értéket mutatott¹⁴.

7. A lakosság gazdasági aktivitása Lajosmizsén, népszámlálási adatok alapján (1970-2011, KSH)

A közfoglalkoztatás a hazai munkaerő-piac jellegzetes megoldása. Értékelése összetett, több jelenség egyidejű figyelembe vételét igényli:

- A közfoglalkoztatás szerepet játszik a fekete- és szürkegazdaság visszaszorításában azzal, hogy adott személyt bevonja egy hivatalos foglalkoztatási formába.
- A közfoglalkoztatásnak munkaerő-piaci és társadalmi integrációt támogató szocializációs szerepe is van, a foglalkoztatás a munkavállaláshoz szükséges készségek fejlesztését is elvégzi, több esetben képzésekkel társul.
- A közfoglalkoztatás révén az egyértelműen eltartott, szociális transzferekből élők is foglalkoztatásból származó jövedelemhez jutnak. E tekintetben figyelembe kell venni, hogy a közfoglalkoztatásba bevontak jelentős részénél a nyílt munkaerő-piaci elhelyezkedés valamilyen okból gátolt.
- A jól megszervezett közfoglalkoztatás egyes települési, intézményi feladatok esetében segítséget jelenthet alacsony költségek mellett.

¹² Tér-kép, 2016, Központi Statisztikai Hivatal, 2018

¹³ TEIR, Helyzet-Tér-Kép

¹⁴ Közfoglalkoztatás főbb adatai. Lajosmizse. Közfoglalkoztatás portál.

- A közfoglalkoztatásból való továbblépés részleges, országosan a nyílt piaci kilépés esélyei 2011-2014 időszakban 10,8 % és 12,2 % között változtak, az átlépés nagyobb részben a közsféra felé, kisebb arányban a versenyszféra felé történt meg. Az egész évre munkát találók aránya országosan 3-3,5%¹⁵.

2017 szeptemberében Lajosmizse közfoglalkoztatási mutatója 1,18%¹⁶. Összességében a közfoglalkoztatás a bevont személyeknél döntően átmeneti, kisebb arányban tartós javulást eredményez a foglalkoztatottság terén.

Foglalkoztatási szempontból kiemelendő még a mezőgazdasági idénymunkák jelensége. A településen folyó mezőgazdasági tevékenységek a tavasztól ősziig terjedő időszakban jelentős idény-jellegű munkaerő igényt jelentenek, melyet a helyi lakosok mellett jelentős számú, akár külföldről (döntően Romániából, kisebb részben Szerbiából, Ukrajnából) érkező, képzetlen vagy alacsony képzettségű vendégmunkás elégít ki¹⁷. A vendégmunkások jelenlétéhez kapcsolódóan az évek során jól körülírható problémák társultak:

- a) tartózkodási jogalap tisztázatlansága, tartózkodáshoz kapcsolódó adminisztráció elmaradása,
- b) egészségügyi ellátásra való jogosultság hiánya,
- c) kiskorúak ellátásával kapcsolatos hiányosságok, gondozatlan várandósság, megszületett gyermekek jogállásának tisztázatlansága, az ellátáshoz szükséges feltételek hiánya,
- d) kanyaró, hepatitis és egyéb fertőzések megjelenése,
- e) bűncselekmények elkövetése.

Ezek az egészségügyi és szociális ellátórendszerben is jelentős kezelendő feladatot jelentenek, a szociális ellátórendszeren belül jellemzően a Család- és Gyermekejóléti Szolgálat számára, az egészségügyben jellemzően a sürgősségi ellátás és a védőnői szolgálat számára.

6. Szegregációs helyzet

A Központi Statisztikai Hivatal a 2011. évi népszámlálási adatokra támaszkodva Lajosmizsén egy területet jelölt meg, ahol a szegregációs mutató értéke 35 % feletti és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt. Továbbá másik két terület is megadásra került, ahol a szegregációs mutató értéke az érintett területen 30 % feletti és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt (szegregációval veszélyeztetett terület).

A Damjanich u. – Szív u. – Orgona u. – Bajcsy-Zsilinszky u. – Telepi út – Alsóbene tanya – Beneszél u. – Dankó P. utcák által határolt terület alkotja a szegregátumot. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 66%. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 53%. Magas a roma lakosság aránya.

Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 58%. Az egyszobás lakások aránya 34%. Az infrastruktúra csak részben áll rendelkezésre. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 55%, ami nagyon magas a települési adathoz viszonyítva (16%). A területhez további egy lakótömb (Damjanich u. – Bajcsy-Zsilinszky u. – Orgona u. – Szív u.) kapcsolódik az északnyugati részen, amely szegregációval veszélyeztetett területnek minősül¹⁸.

¹⁵ Bakó T, Molnár Gy: A közfoglalkoztatás hatása a munkapiaci helyzetre, 2017

¹⁶ Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma, Lajosmizse. Közfoglalkoztatás portál.

¹⁷ Hamar A: Külföldi idénymunkások a magyar agrárgazdaságban. Tér és Társadalom, 29.évf., 3.szám, 2015

¹⁸ Projekt Előkészítő Tanulmány- TOP-5.2.1-15 Társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok

A szegregátumot a 2017. évi adatok alapján legalább kb. 550 bejelentett és ismeretlen számú rendezetlen lakhatási jogcímű személy lakja. A területen az idősek aránya más településrészekhez képest jóval alacsonyabb (9%), de jóval magasabb a kiskorúaké (25%) és magasabb az egy háztartásban élő gyermekek száma is.

A szegregátum infrastrukturális rehabilitációját és az ott élő lakosság felzárkózását, integrációját és szociális segítségét európai uniós forrásból, 2017-2020 között végzi a települési önkormányzat és az Intézmény által létrehozott konzorcium¹⁹.

8. Belterületi szegregátum és szegregációval veszélyeztetett terület (2011, KSH)

Lajosmizse Méntelek (külterület) részén található szegregációval veszélyeztetett terület. Itt található az ún. Kláber-telep, ami egykor szőlőbirtok volt. A birtokhoz épült a munkások számára körülbelül 20-30 ház, melyet eredetileg is a szegény munkások laktak.

Az elmúlt negyven évben a telekstruktúra nem változott, de azóta is szegény résznek számít a környék. A szegregáció gyengülő tendenciát mutat. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 49 %. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 50%. Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 52 %, az egyszobás lakásoké 13 %.

¹⁹ TOP-5.2.1-15-BK1-2016-00001 Szegregált területen élők társadalmi együttműködését erősítő helyi szintű komplex programok Lajosmizsén és a TOP-4.3.1-15-BK1-2016-00003 Leromlott városi területek rehabilitációja keretében Lajosmizse szociális bérlakásainak felújítása és közösségi ház létrehozása című projektek

9. Külterületi szegregációval veszélyeztetett terület (2011, KSH)

7. Lajosmizse és Felsőlajos szociális problématérképe

A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások fenntartása, működtetése kapcsán azonosított problémák, kockázati elemek:

- Nagy kiterjedésű, döntően tanyás szerkezetű külterület, mely megnehezíti a szociális problémák felderítését, illetve a szolgáltatásokhoz való hozzáférést. A területi szerkezet kihatással van a szolgáltatások infrastrukturális igényeire (nyitva álló helység, gépjármű).
- Lakosság koreloszlása az országos trendeknek megfelelően változik. Az aktív korúak lakosságon belüli aránya csökken, így az eltartási teher emelkedik. Az eltartotti kör korfája a gyermekek felől az idősek felé tolódik el, ennek megfelelően változnak a szociális ellátórendszer feladatai.
- A települési demográfiai folyamatokban meghatározó szerepe van a Kecskeméti járás gazdasági folyamatainak. Az elmúlt években a szuburbanizáció hatása érezhető a településen. A pozitív vándorlási egyenleg kedvező hatást gyakorol a demográfiai mutatókra, de többlet feladatellátási terhet jelent a szociális, egészségügyi és köznevelési intézmények számára.
- A településen egy jelentős méretű és lakosságszámú szegregátum és szegregációval veszélyeztetett terület alakult ki, mely célzott szociális támogatást és intervenciót igényel.
- Az idényjellegű foglalkoztatás során a településre érkező vendégmunkások egészségügyi és szociális problémái mérhetően megjelennek az ellátórendszer egyes területein.

III. FEJEZET

ELLÁTÁSI TERÜLET INTÉZMÉNYHÁLÓZATA, ELLÁTÓRENDSZERE

1. Intézményhálózat

Lajosmizse város és Felsőlajos község önkormányzati és államigazgatási feladatait a **Lajosmizsei Közös Önkormányzati Hivatalon** keresztül látja el. A két önkormányzat meghatározott egészségügyi, szociális és gyermekjóléti, illetve köznevelési közszolgáltatások biztosítását a **Lajosmizse és Felsőlajos Köznevelési, Egészségügyi és Szociális Közszolgáltató Társulás** (rövidített neve: Lajosmizsei Közfeladat-ellátó Társulás) formájában biztosítja.

Lajosmizsén integrált formában működik a **Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde**, valamint Felsőlajoson az ezen intézményhez integrált tagóvoda. Az intézmény iskolás korig biztosítja a gyermekek nevelését, ellátását, szocializációját. Családi bölcsődét a településen további 1 helyen (Hét Törpe Családi Bölcsőde) vehetnek igénybe a helyi lakosok.

A közoktatási-köznevelési feladatokat a **Lajosmizsei Fekete István Sportiskolai Általános Iskola** és tagintézménye látja el. A lajosmizsei gyerekek oktatásán kívül az 5-8. évfolyam esetében a felsőlajosi tanulókat is oktatja. Felsőlajoson csak alsó tagozat működik. Lajosmizsén magánóvoda (Micimackó Magánóvoda), és magán családi napközi is működik. A gyermekétkeztetési feladatokat a **Lajosmizse Város Önkormányzata Intézményeinek Gazdasági Szervezete** látja el.

Lajosmizsén a város közművelődési és kulturális életének összefogója **Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára**.

Lajosmizse ad helyet a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság fenntartásában működő **Harmónia Integrált Szociális Intézmény** (Kaskantyú) telephelyeként működő Idősek Otthonának. A településen további, magán fenntartású szociális szolgáltatók is működnek.

A településen további szociális alapszolgáltatások érhetők el, a Római Katolikus Főplébánia **RÉV Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat** az Egészségházban biztosít kihelyezett ügyfélfogadást szenvedélybeteg, illetve pszichiátriai betegek közösségi ellátása, szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása szolgáltatásokra. Kecskeméti telephelyükön a szenvedélybetegek és pszichiátriai betegek nappali ellátását Lajosmizse és Felsőlajos lakossága is igénybe veheti. A fogyatékosággal élő személyek alapszolgáltatási támogatásáról a **Kecskeméti Pro Homine Alapítvány** támogató szolgálata gondoskodik. A hajléktalan személyek ellátásában a **Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Kecskeméti Csoport Gondviselés Háza** vesz részt.

Az önkormányzati fenntartású intézmények feladatellátását a helyben működő civil szervezetek nyújtotta gazdag szolgáltatási kínálat egészíti ki.

2. Az Intézmény bemutatása

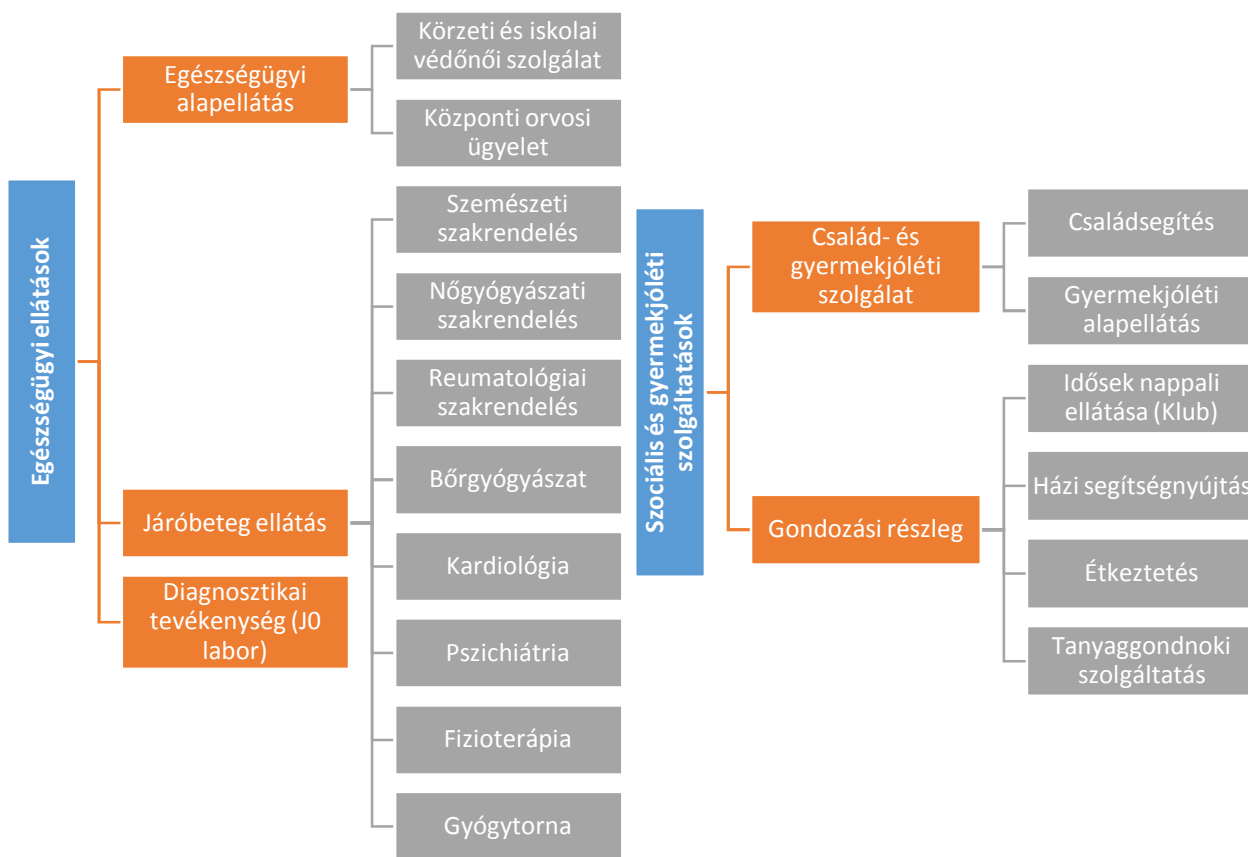
Az 1990-es évek végén önálló intézményi formát öltő Egyesített Szociális Intézmény (1997. április 23-i 46/1997. számú képviselő-testületi határozat szerint) szolgált a szociális ellátás személyes gondoskodása színteréül, amely a fentiekén túl a Családsegítő Szolgálat, majd alapító okiratának módosításával a Gyermekjóléti Szolgálat jogszabály szerinti tevékenységi formáit is biztosította (1997. november 26-i, 65/1997. számú képviselő-testületi döntés).

A Fenntartó az egészségügyi törvényben²⁰ meghatározott egészségügyi alap - és a fokozatosan bővülő szakorvosi ellátásokról kezdetben intézményi szerveződés nélkül, majd 2000. január 1.-től Központi Orvosi Rendelő elnevezéssel önálló intézmény alapításával gondoskodott (193/1999. ÖH. számú határozat).

Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézményének (a továbbiakban: Intézmény) alapító okirata 2001. január 1-én lépett hatályba. Ettől az időponttól fogva a fenntartó egy integrált szervezet keretein belül gondoskodik a törvényekben meghatározott kötelező, s önként vállalt egészségügyi, gyermekjóléti és szociális feladatairól.

Az Intézmény feladata az egészségügyi törvény, a gyermekvédelmi törvény²¹, illetve a szociális törvény²² szerinti, alapító okiratban foglalt közszolgáltatások biztosítása.

10. Az Intézmény által biztosított egészségügyi ellátások és szociális szolgáltatások (2018)²³

²⁰ Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény, a továbbiakban: Eütv.

²¹ A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, a továbbiakban: Gyvt.

²² A szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény, a továbbiakban: Szocvtv.

²³ Szervezeti és Működési szabályzat, illetve működési engedélyek alapján

11. Az Intézmény szociális és gyermekjóléti tevékenységének kormányzati funkciók szerinti felsorolása (2018)²⁴

Kormányzati funkciószám		Kormányzati funkció megnevezése
12	102031	Idősek nappali ellátása
13	104042	Család- és gyermekjóléti szolgáltatás
14	107051	Szociális étkeztetés
15	107052	Házi segítségnyújtás
16	107055	Falugondnoki, tanyagondnoki szolgáltatás

3. Intézmény szervezeti felépítés

A belső szervezeti tagozódás kialakításakor az ellátandó közszolgáltatásokat, a közszolgáltatások ellátása során felmerülő feladatköröket, a vonatkozó jogi és szakmai szabályokat vettük alapul. A szervezeti egységek szintjén elhatárolásra kerültek az egészségügyi ellátási feladatok, a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, valamint az intézmény működéséhez kapcsolódó igazgatási és menedzsment feladatok.

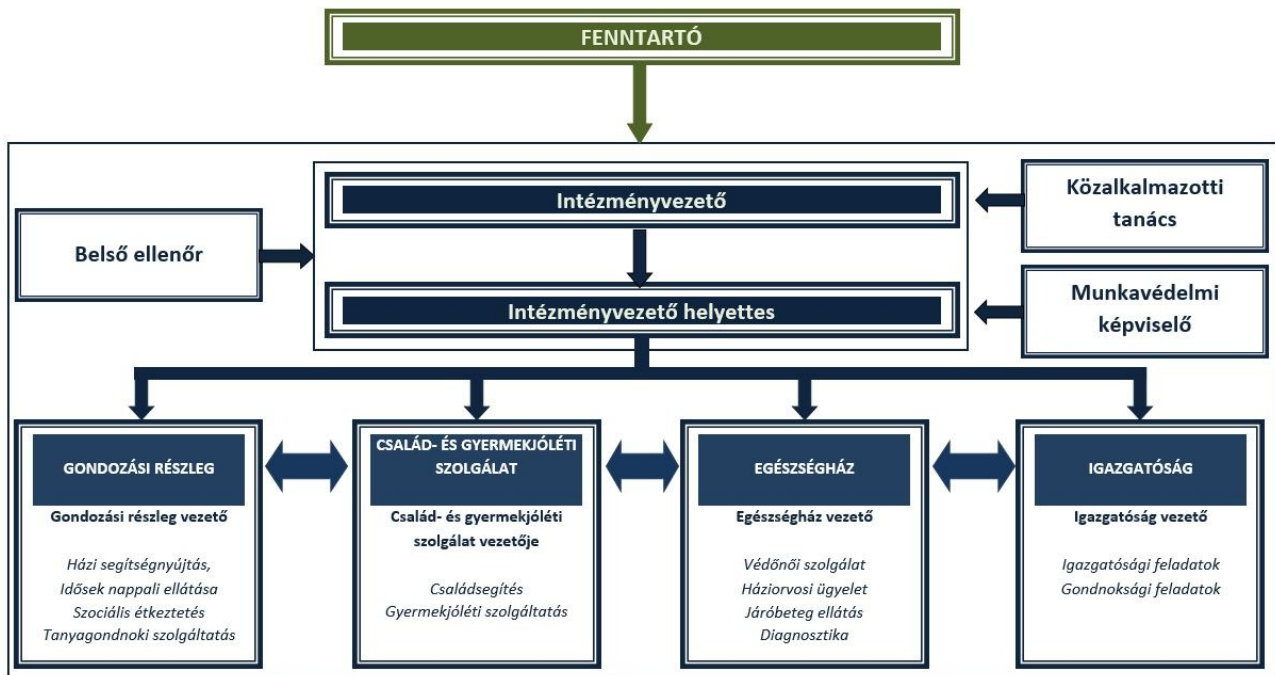
A szociális és gyermekjóléti ellátások szakmai rendeletei^{25,26} szerint, ha a házi segítségnyújtás, a családsegítés, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, illetve a nappali ellátás más alapszolgáltatásokkal együtt kerül megszervezésre, biztosítani kell e szolgáltatások önálló szakmai egységként történő működtetését. Ily módon a Gondozási részleg, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakmailag önálló egységek.

²⁴ Szervezeti és Működési szabályzat, illetve működési engedélyek alapján

²⁵ A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről 15/1998. (IV.30.) NM rendelet, a továbbiakban: NM rendelet

²⁶ A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet, a továbbiakban: SzCsM rendelet

12. Az Intézmény szervezeti ábrája²⁷

A szakmai egységeket az egyes szolgáltatások vezetőjére meghatározott képesítési előírásoknak megfelelő személy vezeti. Amennyiben adott személy több, különböző szolgáltatás vezetéséhez előírt feltételnek is megfelel - elláthatja több szakmai egység vezetését is az intézményvezető döntésétől függően, a szakmai szabályok szerinti követelmények és további jogszabályi előfeltételek betartásával.

A vezetők feladatait a hatályos SzMSz, a Szakmai program, a szolgáltatás tekintetében irányadó jogszabályok, az intézményi szabályzatok valamint a munkaköri leírásuk tartalmazza. Az Intézmény szervezeti ábra jelen szakmai program és az SzMSz mellékletét képezi.

6. Biztosított szolgáltatások kockázat-elemzése

A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások fenntartása, működtetése kapcsán azonosított kockázati elemek:

- Egyes célcsoport-specifikus szociális szolgáltatások (szenvedélybetegek, pszichiátriai betegek, fogyatékkal élők, hajléktalan személyek) esetében csak közvetített szolgáltatások állnak rendelkezésre.
- A térség ellátórendszere a járási központként és megyei jogú városként működő Kecskeméthez igazodik. A járási központok több lépcsős feladatbővítése jelentős mértékben befolyásolja a települési ellátórendszert is – részben új feladatok megjelenésével, részben egyes feladat-, illetve hatáskörök elvonásával.
- A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások évek óta mennyiségi és minőségi munkaerőhiánnyal küzdenek, magas a fluktuáció. Kecskemét, mint járási központ viszonylatában munkaerő-elszívás is érvényesül, ami megnehezíti a munkatársak megtartását.

²⁷ Szervezeti és Működési Szabályzat 1. számú melléklete

- d) A befogadás és kapacitáskezelés szabályai, a szociális terület finanszírozási szerkezete a fenntartható szolgáltatás-működtetést megnehezíti, új szolgáltatás indítása, bővítés illetve struktúraváltás még mérhető kifejezett igény esetén is nehézségekbe ütközik.
- e) Bürokratizálódás – feladatellátáshoz kapcsolódó adminisztrációs terhek folyamatos növekedése. Kockázatot jelent az elektronikus rendszerek és a szakmai folyamatszabályozások közötti eltérés.
- f) A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások szabályozása folyamatosan módosul, az elmúlt években a család- és gyermekjóléti szolgálat és a házi segítségnyújtás vonatkozásában az ellátást alapvetően befolyásoló változások történtek. Ez megnehezíti a működtetést, több esetben az igénybe vevők számára is nehezen követhető helyzetet eredményez.
- g) A település lakosságának ellátása a szolgáltatási kapacitások és a szolgáltatási infrastruktúra (pl. gépjárművek) bővítését igényli, a szolgáltatások szakmai tartalmát az egyidejűleg jelentkező különböző elvárásoknak megfelelően kell felépíteni.

IV. FEJEZET

EGYÜTTMŰKÖDÉSEK

1. Szervezeten belüli együttműködések

Az Intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata biztosítja a szervezeten belüli információ-áramláshoz szükséges fórumok működését. Az intézményen belüli kapcsolattartás személyes kommunikációra épülő alapja az értekezlet. Az értekezlet során kölcsönös tájékoztatás, információnyújtás, tematikus, problémaorientált megbeszélés történik az Intézmény működését érintő kérdések vonatkozásában. Az Intézményben Közalkalmazotti tanács és munkavédelmi képviselő működik.

Az Intézmény szervezeti egységei a gyermekvédelmi jelzőrendszer működésére vonatkozó jogi és szakmai szabályok szerint eleget tesznek a jelzési kötelezettségeinek, illetve a jelzésekkel kapcsolatos tájékoztatási, információ-nyújtási kötelezettségeinek.

A jelzőrendszerrel kapcsolatos információs folyamatokat a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat jelzőrendszeri felelőse koordinálja, ennek keretében esetmegbeszéléseket, esetkonferenciákat, szakmai tanácskozásokat szervez.

2. Szervezeten kívüli együttműködések

Az Intézmény általános képviselőjére az Intézményvezető jogosult. Az intézményvezető tart kapcsolatot az Intézmény feladatellátását érintő szereplőkkel. Az Intézmény képviselőjére az intézményvezető meghatalmazást adhat, vagy az általa írásban felhatalmazott személy a meghatalmazásban meghatározott körben jogosult a képviselőre.

A szervezeti egységek vezetői kapcsolatot tartanak a szervezeti egység feladatainak ellátása érdekében a jogszabályokban meghatározott szervezetekkel és természetes személyekkel.

Az Intézmény kiemelt együttműködő szervezetei a feladatellátás tekintetében:

a) Lajosmizse Város Önkormányzata

A közös munka kiterjed a település általános szociálpolitikai feladatainak tervezésére, a feladatok ellátására, területet érintő projektek előkészítésére és megvalósítására.

b) Felsőlajos Község Önkormányzata

A közös munka kiterjed a település általános szociálpolitikai feladatainak tervezésére, a feladatok ellátására, területet érintő projektek előkészítésére és megvalósítására.

c) Lajosmizse és Felsőlajos Köznevelési, Egészségügyi és Szociális Közszolgáltató Társulás

Az Intézmény fenntartójaként az Intézmény működésének alapvető meghatározója.

d) Lajosmizse Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata

A közös munka elsősorban a település roma származású lakosainak segítésére, kiemelten a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkájában való együttműködésre, illetve a területet érintő projektek előkészítésére és megvalósítására terjed ki. Intézményünk részt vesz a nemzetiségi önkormányzat által szervezett lakossági fórumokon, közmeghallgatásokon.

e) Lajosmizse Város intézményei

A város intézményrendszere szoros együttműködést tart fenn az alapfeladatok ellátása és az alapfeladatokon túli programok végrehajtása során. Feladataink és programjaink során segítséget kapunk a Lajosmizsei Közös Önkormányzati Hivatal, Meserét Napköziotthonos Óvoda és Bölcsőde, Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára, Lajosmizse Város Önkormányzata Intézményeinek Gazdasági Szervezete részéről, illetve a városban működő Lajosmizsei Fekete István Sportiskolai Általános Iskola részéről.

f) Rendőrség

A rendőrséggel való együttműködés munkája elsősorban a jelzőrendszeri munka keretein belül valósul meg, jellemzően a kiskorúakkal kapcsolatos jelzésekhez, illetve a nagykorú személyek krízishelyzeteinek elhárításához kapcsolódik. Intézményünk a rendőrség bűnmegelőzéssel kapcsolatos tájékoztatóit továbbítja az ellátásban résztvevő célcsoport tagoknak.

g) Települési közterület-felügyelő

A közterület felügyelő a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat által ellátott feladatok támogatásában vesz részt.

h) Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága, Család- és Gyermejjóléti Központ

A Család- és Gyermejjóléti Szolgálat jogszabályi és szakmai előírások szerint együttműködik a járási központtal. Lajosmizse település tekintetében 3 fő esetmenedzser és 1 fő jelzőrendszeri tanácsadó lát el feladatot.

i) Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Kecskeméti Csoport Gondviselés Háza

A hajléktalan személyek ellátásának biztosítása érdekében, együttműködési megállapodás alapján a szolgáltató munkatársai heti egy alkalommal (péntek délután) ügyfélfogadást tartanak az Intézmény székhelyén, jelzés alapján helyszínre vonulva részt vesznek a hajléktalan személyek ellátásában, szükség szerint Kecskeméten biztosítják a további ellátási, szolgáltatási formák igénybevitelét.

j) Kecskeméti Pro Homine Alapítvány

A fogyatékossgal élő személyek ellátásának biztosítása érdekében, jelzés alapján felveszik a kapcsolatot az ellátást igénylő személyekkel, lehetőség szerint biztosítják az ellátást.

k) Főplébániai Karitás Alapítvány RÉV Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat

A szenvedélybetegek, ill. pszichiátriai betegek ellátásának biztosítása érdekében együttműködési megállapodás alapján a szolgáltató munkatársai heti egy alkalommal (csütörtök) ügyfélfogadást tartanak az Intézmény székhelyén, részt vesznek az érintett személyek ellátásában, szükség szerint Kecskeméten biztosítják a további ellátási, szolgáltatási formák igénybevitelét.

l) Legyetek Jók, Ha Tudtok Alapítvány

Intézményünk feladat-ellátásában általános segítő partnerünk az Alapítvány.

m) Őszikék Nyugdíjas Klub

A Klubbal a városban élő idősek ellátásában, kulturális, szabadidős programok szervezésében, kölcsönös információnyújtásban és a célcsoport tájékoztatásában van együttműködés.

n) Nyugdíjas Pedagógus Olvasókör

Az Olvasókörrel a városban élő idősek ellátásában, kulturális, szabadidős programok szervezésében, továbbá a kölcsönös információnyújtás és a célcsoport tájékoztatása terén van együttműködés.

o) Lajosmizsei Jász Hímzőkör

A Hímzőkörrel a városban élő idősök ellátásában, kulturális, szabadidős programok szervezésében, hagyományápolásban, továbbá a kölcsönös információnyújtás és a célcsoport tájékoztatása terén van együttműködés.

q.) Lajosmizsei Mozgáskorlátozottak Egyesülete

Az Egyesület a városban élő idősök, fogyatékkal élők (kiemelten mozgáskorlátozottak, de más fogyatékkal élő személyek esetében is) ellátásában, kulturális, szabadidős programok szervezésében, kölcsönös információnyújtásban és a célcsoport tájékoztatásában van együttműködés.

r.) Egyéb szervezetek, magánszemélyek

Az Intézmény egyes programok, rendezvények megvalósításához kapcsolódóan egyéb helyi, térségi vagy országos szervezetekkel is együttműködik. Az Intézmény nemzetközi kapcsolata a lichteinsteini *Hilfswerk* nemzetközi karitatív szervezet, amelynek adományai kiemelkedően nagy segítséget jelentenek a lajosmizsei családok számára. Magánszemélyek felajánlásainak köszönhetően számos család jut sokféle támogatáshoz, amelynek eredményeként javultak lakhatási körülményeik. A felajánlások között előfordul tűzifa, pénzadomány, ruházat, iskolai felszerelés, élelmiszer, babaholmi, építőanyag, illetve szakembertől segítség.

Intézményünk együttműködik az ellátási területen megvalósuló, szociális, gyermekjóléti és felzárkózási célú projekteket megvalósító szervezetekkel, az együttműködés és a kölcsönös tájékoztatása érdekében szakmai tanácskozásokat szervez, részt vesz programok összehangolásában.

2. Együttműködési fórumok

Intézményünk partnerségi viszony kialakítására törekszik az egészségügyi és szociális területen működő állami és nem állami szervezetekkel, öngyógyító csoportokkal illetve szakmai hálózatokkal.

Helyben működtetett tervezési, együttműködési fórumok

a) Szociálpolitikai Kerekasztal

Az Önkormányzat Szociálpolitikai Kerekasztalt működtet, mely szükség szerint, de évente legalább egy alkalommal ülést tart. A Szociálpolitikai Kerekasztal tagja az Intézmény vezetője, illetve a jogszabályban meghatározott személyek, a helyi szociális ellátórendszer működtetésében érintett szervezetek részéről²⁸. A Szociálpolitikai Kerekasztal működésével kapcsolatos feladatokat a települési önkormányzat látja el.

b) Kiskorúak veszélyeztetettséget észlelő- és jelző rendszere

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a jelzőrendszer tagjainak képviselői között, előre meghatározott témakörökben, évente legalább hat alkalommal szakmaközi megbeszélést szervez. A szakmaközi megbeszélésre gyermekvédelmi jelzőrendszer azon tagjai kerülnek meghívásra, akik részvétele a gyermekeket érintő veszélyeztető tényezők megszüntetését célzó cselekvési terv kidolgozásában és megvalósításában érintettek.

A szakmaközi megbeszélés ellátja a területtel kapcsolatos kölcsönös tájékoztatás, a területet érintő, különböző intézmények által végrehajtott intézkedések összehangolásának feladatát is. A jelzőrendszerrel, szakmaközi megbeszélés működésével kapcsolatos feladatokat a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat jelzőrendszeri felelőse látja el.

²⁸ Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselőtestületének 7/2012. (III. 30.) rendelete az egyes szociális ellátásokról

c) Időskorúak veszélyeztettségét észlelő- és kezelő rendszere

Az Intézményben működik az idős személyek tekintetében a veszélyeztetettséget, krízishelyzeteket észlelő és kezelő munkacsoport. A „krízis team” tagjai az intézmény idősek ellátásában részt vevő szervezeti egységek vezetői, illetve az intézményen kívüli szervezetek képviselői. A team feladata az krízis-élethelyzetek észlelése, kezelése intézményi illetve egyéb erőforrások bevonásával. A team működésével kapcsolatos feladatokat a Gondozási részleg vezetője látja el.

d) Idősügyi civil fórum

A civil fórum a településen élő időskorúak számára nyújtott határos, egyénre szabott támogató tevékenységgel kapcsolatos információcsere és tervezés céljából jött létre, a fórumra meghívást kap minden olyan szervezet, mely e kérdéskörben a településen aktívan működik. Az együttműködés célja, hogy az idősek az együttműködő szervezetek által nyújtott vagy más, közvetített szolgáltatás révén hatékony támogatást kapjanak az alapvető szükségletektől a kulturális, szabadidős tevékenységig bezárólag. A fórum működésével kapcsolatos feladatokat a Gondozási részleg vezetője látja el.

V. FEJEZET

A SZOLGÁLTATÁSRÓL SZÓLÓ TÁJÉKOZTATÁS HELYI MÓDJA

1. Elektronikus felületek

A szolgáltatások biztosításával kapcsolatban két elektronikus felületen, Lajosmizse Város Önkormányzatának hivatalos honlapján (<http://www.lajosmizse.hu/>), illetve az intézmény honlapján (<http://egeszseghazlm.hu/>) kaphatnak tájékoztatást az érdeklődők. Az Intézmény hivatalos közösségi médiafelületén (<https://www.facebook.com/egeszseghaz.lajosmizse/>) elérhetők az Intézmény tevékenységével kapcsolatos hírek, információk, illetve célcsoportok számára hasznos tájékoztatások. Intézményünk törekszik a korszerű információs eszközökre épülő tájékoztatás erősítésére.

2. Egyéb tájékoztatási formák

A nyomtatott sajtó tekintetében a „**Hírlap**” című, Lajosmizse Város Önkormányzatának közérdekű információs lapjaként kéthavonta megjelenő, térítésmentesen elérhető helyi újság emelendő ki. A lap az intézményi hírek, események mellett a szolgáltatások igénybe vételéhez szükséges információk közzétételének egyik elsődleges formája. A lap és archívuma elérhető elektronikus formában is a város honlapjáról.

Az intézmény életével kapcsolatos rendezvényekről, hírekről rendszeresen tudósít a **Petőfi népe** című megyei napilap (elektronikusan a <https://www.baon.hu/> címen érhető el).

Az intézmény székhelyén és telephelyein több ponton kihelyezett tájékoztató felületeken kerülnek elhelyezve a szolgáltatásokkal kapcsolatos tájékoztató dokumentumok, közérdekű információk.

VI. FEJEZET

A SZOLGÁLTATÁST IGÉNYBE VEVŐK JOGAI

1. Szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokat igénybevevők jogai

Az Intézmény szociális és gyermekjóléti szolgáltatásainak igénybe vevőit megilletik a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, illetve a szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény szerinti jogok és kötelezettségek. Az igénybevétel iránti kérelem benyújtásakor ezekről a szolgáltatási igénybe vevői tájékoztatást kapnak a szolgáltatást nyújtó munkatársaktól.

2. Ellátottjogi és gyermekjogi képviselők igénybevétele, elérhetősége

Az ellátottjogi, gyermekjogi képviselő a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő, illetve a szolgáltatásban részesülő részére nyújt segítséget jogai gyakorlásában. Az Intézmény a szolgáltatás igénybevételének helyszínén kifüggeszti az Integrált Jogvédő Szolgálat (IJSZ), illetve a területi betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi képviselő elérhetőségét.

Az Intézmény munkatársai eljárása során együttműködnek a betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi képviselővel.

3. Panaszkezelés általános szabályai

Intézményünk célja, hogy a vitás helyzeteket, konfliktusokat párbeszéd útján, minden érintett fél számára elfogadható módon oldja meg.

A szolgáltatással kapcsolatos panasz írásban, az intézményvezető részére nyújtható be.

Az intézményvezető köteles minden beérkezett panaszt kivizsgálni és a beérkezéstől számított tizenöt napon belül köteles a panasztevőt írásban értesíteni a panasz kivizsgálásának eredményéről. Amennyiben az intézményvezető határidőben nem intézkedik, vagy a panasztevő nem ért egyet az intézkedéssel, az intézkedés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat jogorvoslattal.

A gyermekjóléti szolgáltatás tevékenységével érintett kiskorú gyermek(ek) ügyében született hatósági döntés esetében, jogorvoslati eljárás a hatósági döntésben foglaltak szerint kezdeményezhető.

VII. FEJEZET

A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK JOGAI

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban foglalkoztatottak, vagy munkaviszonyban álló személyek esetében biztosítani kell, hogy a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést megkapják, tiszteletben tartásuk emberiség méltóságukat és személyiségi jogukat, munkájukat elismerjék, valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra.

A házi segítségnyújtást végző szociális gondozó, a családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást végző munkatárs közfeladatot ellátó személynek minősül.

November 12-e a Szociális Munka Napja, amely a személyes gondoskodást nyújtó intézményeknél, szolgáltatóknál szociális, gyermekjóléti feladatok ellátáshoz kapcsolódó jogviszonyban álló dolgozókra kiterjedően munkaszüneti nap.

VIII. FEJEZET

A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK FOLYAMATOS SZAKMAI FELKÉSZÜLTSGÉNEK BIZTOSÍTÁSA

A szolgáltatás szakmai felkészültségének biztosítására a szakmai továbbképzésekre vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően az Intézmény éves Képzési tervet készít, melyet folyamatosan nyomon követ, szükség szerint felülvizsgál, illetve módosít.

Az Intézményvezető, az önálló, illetve munkamegosztás szempontjából elkülönült, gyermekjóléti és szociális feladatot ellátó szervezeti egységek (Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, Gondozási részleg) vezetői a vezető megbízással rendelkező szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről szóló 25/2017. (X.18.) EMMI rendelet szerinti képzésen vesznek részt a rendeletben meghatározott módon.

A vezetőképzésre nem kötelezett személyek a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet szerinti továbbképzéseken vesznek részt.

A személyes gondoskodást nyújtó intézményi szakdolgozók részére az Intézmény biztosítja a szupervízió való részvételt.

A szakmai felkészültség biztosítása érdekében a közalkalmazotti jogviszonyban álló, személyes gondoskodást nyújtó személyek részére egyéni elbírálás alapján, tanulmányi szerződés megkötésével lehetőség van további szakirányú kompetenciákat biztosító, iskolarendszerű képzéseken való részvételre.

IX. FEJEZET

CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁS

Szolgalattas célja

Családsegítés célja a működési területén élő szociális és mentálhigiénés problémák illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, a járási hivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, az egyesületek, az alapítványok, a vallási közösségek és a magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatónak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.

A **gyermekjóléti szolgáltatás** olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszűnését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatás kiemelt feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében annak észlelése, jogi és szakmai szabályozókban rögzített módon történő kezelése.

2016. január 1-től a gyermekjóléti szolgáltatás a családsegítéssel egy szervezeti egység, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat keretében működik. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ellátja a Gyvt. 39. § és a (2) bekezdés szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés Szocvtv. 64. § (4) bekezdése szerinti feladatait. Az Intézmény a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatot szervezeti és szakmai tekintetben önálló egységeként működteti.

Szolgalattas célcsoportja, célcsoport jellemzői

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás célcsoportja kettős, a családsegítés vonatkozásában célcsoportnak tekinthető minden, 18 év feletti, ellátási területen élő személy, a gyermekjóléti szolgáltatás vonatkozásában pedig a 18 év alatti, ellátási területen élő személyek képezik a célcsoportot. 2016. évben Lajosmizsén 2 234 fő, Felsőlajoson 171 fő 18 évnél fiatalabb személy élt. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma meghaladja a 400 főt, az érintett háztartások száma nagyságrendileg 200. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők mintegy harmada áll rendszeres kapcsolatban a Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal.

A gyermekek ellátásáról gondoskodik:

a) védőnői ellátás

Az Intézmény keretei között működő szolgáltatás 4 fő területi és 1 fő iskolai védőnővel működik, a várandósságtól 6 éves korig, illetve az általános iskola befejezéséig követik nyomon a gyermekek fejlődését, így kiemelt szerepük van az általános, illetve veszélyeztető problémák felismerésében, jelzésében.

b) gyermekorvosi ellátás

A gyermekorvosi ellátás 2 fő gyermek háziorvossal történik, a településen betöltetlen gyermek háziorvosi praxis nincs, az éves ellátási esetszám meghaladja a 13 ezret. A házi gyermekorvos első sorban az egészségügyi típusú veszélyeztetések (pl. bántalmazás, elhanyagolás) esetén fontos észlelő.

c) bölcsődei ellátás

A települési önkormányzat fenntartásában egy 24 férőhelyes, 2 csoporttal működő bölcsődei ellátás vehető igénybe, emellett a településen egy magánfenntartású családi bölcsőde érhető el.

d) óvoda

A települési önkormányzat fenntartásában működő óvoda 4 épületben működik, Lajosmizsén 1 székely- és 2 tagintézmény, Felsőlajoson 1 tagintézmény működik. Az engedélyezett óvodai gyermeklétszám 441 fő, a csoportokban jellemző az engedélyezett létszám túllépése. A településen egy magánfenntartású óvoda érhető el.

e) általános iskola

Az alsó tagozatos oktatás Felsőlajoson önállóan igénybe vehető, a felső tagozatos oktatás a két település vonatkozásában egységesen, Lajosmizsén történik, az általános iskolai oktatásban engedélyezett gyermekek száma Lajosmizsén 1 068 fő, Felsőlajoson 104 fő, a tényleges gyermekszám Lajosmizsén 770 fő, Felsőlajoson 76 fő. Középfokú, nappali oktatási rendben működő intézmény városunkban nem működik.

Feladatellátás módja és tartalma, szolgáltatási elemek és tevékenységek

A gyermekjóléti szolgáltatás a családsegítéssel egy szakmai szervezeti egység keretében működik, mely ellátja a gyermekjóléti szolgálat és a családsegítés szolgáltatási feladatait.

Az Intézmény a családsegítés keretében biztosítja:

- a) a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- b) az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- c) a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- d) a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- e) a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élő, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- f) a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat.

A gyermekjóléti szolgáltatás tevékenysége során végzi

- a) a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatást, a támogatásokhoz való hozzájutás segítését,

- b) a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájárulás megszervezését,
- c) a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatását, segítségét, tanácsokkal való ellátását, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájárulásának szervezését,
- d) a szabadidős programok szervezését,
- e) a hivatalos ügyek intézésének segítségét.

Tárgyi feltételek

A szolgáltatás igénybevétele két helyen történik:

- a) Lajosmizse, Dózsa György út 104-106. szám alatt, az Egészségházban (székhely),
- b) Felsőlajos, Iskola u. 12. szám alatt (nyitva álló helység),

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatellátásához rendelt tárgyi eszközök,

- a) Iroda helyiség a családsegítők számára,
- b) Iroda helyiség az iktatási, adminisztrációs feladatokra,
- c) Ügyfélfogadásra alkalmas helyiség az intézmény székhelyén és a lakosság számára nyitva álló helységben,
- d) Tárgyaló terem a szakmai team munkára (esetmegbeszélés, esetkonferencia, szakmaközi megbeszélés),
- e) Asztali és hordozható számítógépek, nyomtató, szkennel az adminisztrációs feladatokra
- f) Ügyviteli szoftver (WinIKSZ),
- g) Iratkezelő és iktató program (ASP),
- h) Intézményi gépjármű használat (más szakfeladatokkal közösen),
- i) Védő- és munkaruházat.

Ügyfélfogadási rend

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat az Intézmény általános munkarendje szerint működik:

- a) hétfő - csütörtöki munkanapokon: 7.30 – 16.00
- b) pénteki munkanapokon: 7.30 – 13.30

Ügyfélfogadási rend Lajosmizse településen:

- a) hétfőn: 8.00 – 12.00 illetve 13.00 – 16.00
- b) kedden: 8.00 – 10.00
- c) szerdán: 8.00 – 12.00 illetve 13.00 – 16.00
- d) csütörtökön: 8.00 – 12.00
- e) pénteken: 10.00 – 11.00

Ügyfélfogadási rend Felsőlajos településen:

- a) szerdán: 8.00 – 10.00

Személyi feltételek

A feladatellátásban a hatályos szakmai és költségvetési jogszabályok alapján, több módon is meghatározható a személyi feltételekre vonatkozó előírás.

Az ellátási terület lakosságszáma, a rendszeresen gondozott családok száma²⁹ jelentős (közel kétszeres) eltérést eredményez a számított személyi feltételek esetében. A jogszabály alapján a személyi feltételek meghatározása során a magasabb értéket szükséges figyelembe venni.

A feladatellátásra rendelkezésre álló nevesített munkakörök a családsegítő és a szociális asszisztens. Adminisztratív és egyéb kiegészítő feladatokra időszakosan közfoglalkoztatott személyek bevonása is segíti a szolgálat munkáját.

A személyi feltételek tekintetében kiemelendő, hogy a Magyarország központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény értelmében folyósított finanszírozás jelentősen elmarad a szakmai rendelet alapján biztosítandó létszámtól. Kockázati elemként említendő a magas fluktuáció, mely országos szinten problémát jelent, Intézményünkben is jelentős a családsegítői munkakörben dolgozók váltakozása.

Igénybevételének módja és feltételei

A családsegítő szolgáltatás igénybe vétele önkéntes, az igénybevevő szóbeli kérésére alapján történik. Az igénybevétel lehet egyszeri, illetve rendszeres, ez esetben az igénybevevő és a szolgáltató között megállapodásban kerül rögzítésre a szolgáltatás tartalma.

A gyermekjóléti szolgáltatás igénybe vétele történhet **önkéntes alapon**, a családsegítő szolgálathoz hasonlóan. Ez esetben az igénybevétel lehet egyszeri, illetve rendszeres, ez esetben az igénybevevő és a szolgáltató között megállapodásban kerül rögzítésre a szolgáltatás tartalma.

A gyermekjóléti szolgáltatás igénybe vétele történhet **hatósági döntés alapján**, ez esetben az igénybevétel nem önkéntes, az együttműködés területeit, a felek kötelezettségeit, az együttműködés hiánya esetén a jogkövetkezményeket a hatósági döntés tartalmazza.

A szervezeti integrációig mind a családsegítő, mind a gyermekjóléti szolgáltatás vonatkozásában folyamatos esetszám-emelkedést lehetett tapasztalni. A szervezeti integrációt követően a működési indikátorok rendszere átalakult. Tapasztalataink szerint a szenitívebb jelzőrendszer a gyermekjóléti ellátásba vontak számának emelkedését hozta, egyidejűleg a családsegítő szolgáltatás tevékenysége visszaszorult, az igénybevevői szám jelentősen csökkent.

Jelzőrendszeri működés

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat jelzőrendszeri működése kiterjed a kiskorú és nagykorú személyekre. A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik: a településen működő szervezetek feladataik ellátása során, civil és egyházi szervezetek tevékenységük végzéséhez kapcsolódóan, illetve magánszemélyek is jelezhetik, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást. Jelzésre kötelezett jelzőrendszeri tagok: jegyző, a járási hivatal, a szociális, egészségügyi szolgáltató intézmény, pártfogó felügyelő, a jogi segítségnyújtói szolgálatok. A jelzés alapján a családsegítést nyújtó szolgáltató feltérképezi a problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a családsegítés bekezdésben megjelölt céljáról, tartalmáról, szükség esetén felveszi a kapcsolatot a probléma-specifikus segítségnyújtás megszervezése érdekében más szolgáltatásokkal, intézményekkel, hivatalokkal.

²⁹ NM rendelet 1. sz. melléklet, I. pont 1. a) alpont, illetve 14. § (2) bekezdés: a 25 ellátott család számításakor csak azok a **megállapodással rendelkező családok** vehetők figyelembe, ahol a szociális segítőmunka során **éves átlagban** legalább **havi három** személyes találkozás megszervezésére és dokumentálására sor kerül, vagy hatósági intézkedéshez kapcsolódó szolgáltatásnyújtás történik.

A Család- és Gyermejjóléti Szolgálat a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében jelzőrendszert működtet. Jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár, illetve társadalmi szervezet élhet, jogszabály szerint meghatározott szervezetek jelzőrendszeri tagságuk révén jelzésre kötelezettek. A jelzőrendszeri tag szervezetekről és személyekről a jelzőrendszeri kommunikáció elősegítése érdekében a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat saját adatbázist vezet, melyet szükség esetén frissít.

Települési szinten a jelzőrendszeri tagok:

- a) védőnői szolgálat,
- b) házi gyermekorvosok,
- c) személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermejjóléti alapszolgáltatások, intézmények,
- d) köznevelési intézmények (óvoda, általános iskola),
- e) rendőrség,
- f) az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek.

Járási, megyei, illetve egyéb, településen kívüli jelzőrendszeri tagok:

- a) a rendőrség,
- b) az ügyészség,
- c) bíróság,
- d) a pártfogó felügyelői szolgálat,
- e) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- f) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- g) az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- h) köznevelési intézmények (középfokú oktatás)
- i) a munkaügyi hatóság,
- j) a javítóintézet,
- k) a gyermekjogi képviselő
- l) a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal,
- m) az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletben kijelölt szerv.

A helyi szintű jelzőrendszeri és segítő tevékenység érdekében a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat és munkatársai az alábbi tevékenységet végzik el:

- a) a családsegítők közül települési jelzőrendszeri felelős kerül kijelölésre,
- b) évente hat alkalommal szakmaközi együttműködésnek teret adó értekezletek, szükség esetén egyéb szakmai rendezvényeket és fórumokat szervez,
- c) minden év március 31-ig elkészítendő jelzőrendszeri intézkedési tervet készít, melynek teljesüléséről és értékeléséről tárgyévét követő évben beszámolót készít.
- d) a jelzőrendszeri működés értékelésére minden év február 28-ig éves tanácskozást szervez, melyen a jelzőrendszeri működés mellett a települést érintő szociális, gyermejjóléti-gyermejjóléti és felzárkózási tevékenységről is beszámol,
- e) a szolgálat munkatársai szakmai készségeik, tudásuk fejlesztése érdekében szakmai továbbképzéseken vesznek részt,
- f) figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermejjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét,

- g) a jelzésre köteles szervezeteket felhívja jelzési kötelezettségük írásban – krízishelyzet esetén utólagosan – történő teljesítésére, veszélyeztetettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén az arról való tájékoztatásra,
- h) tájékoztatja a jelzőrendszerben részt vevő további szervezeteket és az ellátási területén élő személyeket a veszélyeztetettség jelzésének lehetőségéről,
- i) a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal.

A beérkező jelzéssel kapcsolatban intézkedés:

- a) fogadja a beérkezett jelzéseket, felkeresi az érintett személyt, illetve családot, és a szolgáltatásairól tájékoztatást ad, a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a gyermek, az egyén, a család szükségleteihez igazodóan intézkedést tesz a veszélyeztetettség megelőzése, megszüntetése érdekében,
- b) az intézkedések tényéről tájékoztatja a jelzést tevőt, feltéve, hogy annak személye ismert, és ezzel nem sérti meg a Gyvt. 17. § (2a) bekezdése szerinti zárt adatkezelés kötelezettségét,
- c) a beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a járási család- és gyermekjóléti központnak,
- d) a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszélést szervez, az elhangzottakról feljegyzést készít,
- e) az érintett gyermek, egyén vagy család ügyében, az esetmenedzser, esettől függően a kijelölt járási jelzőrendszeri tanácsadó részvételével, lehetőség szerint az érintetteket – beleértve az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket – és a velük foglalkozó szakembereket is bevonva esetkonferenciát szervez.

A jelzésekkel kapcsolatos intézkedése során a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a szakminisztérium által kiadott szakmai irányelvek és protokollok szerint jár el, a jogszabályokban és szakmai szabályzóiban meghatározott dokumentációt vezeti.

A Család- és Gyermekjóléti szolgálat prevenciók tevékenysége

A prevenciók programok célja, hogy mérsékelje a gyermekek helytelen irányú és ütemű fejlődését; megelőzze a fenyegető ártalmak kialakulását, felnőtt korú és idős lakosság körében a krízisállapotok kialakulását. A prevenciók tevékenységek a szolgálat alapvető feladataival összhangban a környezeti tényezők felderítésére, lehetőség szerinti javítására, illetve az egyének, családok, közösségek problémamegoldó készségeinek erősítésére fókuszálnak. A prevenciók tevékenységek esetében a kockázati csoportok meghatározása, elérésükre, bevonásukra tett erőfeszítések alapvető fontosságúak.

Kockázati csoportot képeznek a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek és fogyatékkal élők. Kiemelt kockázatnak minősül a fenti tényezők együttes, többszörös előfordulása.

Prevenciók tevékenységek:

- a) **Tájékoztatás** - Tájékoztató anyagok készítése és eljuttatása a lakossághoz szórólap, helyi média, tájékoztató felületek használatával.
- b) **Részvétel** - Település szintű rendezvényeken való részvétel, általános vagy célzott tájékoztatás nyújtása, kapcsolatfelvétel lehetőségének biztosítása.

c) **Programok szervezése** – kockázati csoport és probléma orientált, célzott program, rendezvény megvalósítása, elérést és bevonást elősegítő intézkedésekkel.

A prevenciós tevékenységek megvalósulhatnak önállóan, illetve projekt típusú programok keretében, azokkal összhangban. A tervezett prevenciós programokat a tárgyévi Jelzőrendszeri Intézkedési Terv tartalmazza. A prevenciós programok tájékoztatásával kapcsolatban az Intézmény a helyben szokásos illetve a célcsoportnak megfelelő módon tájékoztatást nyújt, esetenként közvetlen megkereső tevékenységet folytat.

X. FEJEZET

ÉTKEZTETÉS

Szolgáltatás célja

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkeztetéséről gondoskodunk, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

Szolgáltatás célcsoportja, célcsoport jellemzői

A szolgáltatást Lajosmizse város és Felsőlajos község közigazgatási területén lakhellyel, illetve tartózkodási hellyel rendelkező egyén veheti igénybe, amennyiben megfelel a helyi rendeletben foglalt szociális rászorultsági feltételeknek. A szociális rászorultság feltételeit, jövedelmi határát a szociális törvényben meghatározottak figyelembe vételével, a helyi rendeletnek megfelelően alkalmazzuk. A jogszabályi rendelkezések alapján az étkeztetés tekintetében figyelembe vett tényezők:

- a) kor,
- b) egészségi állapot,
- c) fogyatékoság,
- d) pszichiátriai betegség,
- e) szenvedélybetegség,
- f) hajléktalanság.

Az étkeztetés tekintetében a fenti szempontok közül döntően az életkor, illetve az életkorhoz kapcsolódóan az egészségi állapot romlása jelenik meg.

Feladatellátás módja és tartalma

Az étkeztetés szolgáltatás keretében az Intézmény napi egyszeri meleg étkezést biztosít - megállapodás alapján - a szolgáltatást igénybe vevőinek. Intézményünk biztosítja a munkaszüneti és pihenőnapokon történő étkezést is.

Az étkeztetésben közreműködő főzőhelyek:

- a) Lajosmizse Város Önkormányzata Intézményeinek Gazdasági Szervezete
- b) Mizse Gasztró Kft.

Az étkeztetés igénybevételét az ellátási területen élő lakosság szükségleteinek megfelelően szervezzük. A biztosított étkeztetéshez történő hozzáférés történhet:

- a) az étel kiszolgálásával egyidejűleg helyben fogyasztással,

A helyben fogyasztás az idősek nappali ellátásának helyszínén lehetséges az erre a célra kialakított ebédlőben, munkanapokon 12 és 13 óra között.

- b) az étel elvitelének lehetővé tételével,

Az étel átvétele történhet az ételkészítés helyszínén (Mizse Gasztró Kft., 6050 Lajosmizse, Dózsa Gy. út 98.) , illetve az idősek nappali ellátásának helyszínén (6050 Lajosmizse, Dózsa Gy. út 104-106.).

- c) az étel lakásra szállításával.

A szolgáltató az ételt a megállapodásban rögzített címre kiszállítja.

A munkaszüneti és pihenőnapokon történő étkezés biztosítása az étel készítési helyéről történő elvitellel, illetve kiszállítással lehetséges. A kiszállítás és elvitel esetében az igénybevevő étel szállítására alkalmas edényzetet, illetve csere ételest köteles biztosítani, az étel szállítására alkalmasság (tisztítás, sérülésmentesség) biztosítása az igénybe vevő kötelessége.

Igénybevételének módja és feltételei

Az étkeztetés igénybevétele önkéntes, az igénybevevő Gondozási részleg vezetőjéhez benyújtott, írásban előterjesztett kérése alapján történik. Az étkeztetést az Intézmény az Szt. 62. § (1) bekezdésében foglaltak részére biztosítja.

- a) Életkora miatt rászoruló az a személy, aki személyi azonosításra alkalmas okmány bemutatásával igazolja, hogy a 65. életévét betöltötte.
- b) Egészségi állapota miatt rászorulóknak kell tekinteni azt a személyt, aki a házi orvos vagy kezelő orvos igazolása szerint önmaga ellátásáról részben vagy teljesen gondoskodni nem tud.
- c) Fogycatékossága miatt rászorulóknak kell tekinteni a súlyosan fogyatékos személyt, aki a súlyos fogyatékosságát az Szt. 65/C. § (6) bekezdése szerint igazolja.
- d) Pszichiátriai betegsége vagy szenvedélybetegsége miatt rászorulóknak kell tekinteni azt a személyt, aki fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igényel, és pszichiátriai- vagy szenvedélybetegségét a kezelő orvos által kiállított szakvéleménnyel igazolja.
- e) Hajléktalansága miatt rászoruló az a személy, aki bejelentett lakóhellyel nem rendelkezik, vagy az ellátási területen települési szintű lakosként van nyilvántartva, amelyet lakcímet igazoló hatósági igazolványával igazol.

A jogosultság vizsgálatát az Intézmény (Gondozási részleg vezetője) végzi.

A szolgáltatás megállapodás megkötése alapján vehető igénybe, a szolgáltatás igénybe vétele térítési díjköteles. Az intézményi térítési díj és a személyi térítési díj étkeztetés esetén ellátási napra kerül megállapításra.

Ügyfélfogadási rend

Személyes ügyintézésre a Gondozási részleg általános ügyfélfogadási ideje szerint van lehetőség:

a) kedd:	13.00 – 15.00
b) péntek:	10.00 – 11.00

Tárgyi feltételek

A szolgáltatás igénybevétele Lajosmizse, Dózsa György út 104-106. szám alatt, az Egészségházban erre a célra kialakított helyiségben történik. A jogszabályi előírásnak megfelelő tárgyi feltételeket az Intézmény biztosítja:

- a) HACCP előírásoknak megfelelő tálalókonyha és étterem.
- b) A szolgáltatásokkal közös használatú gépjármű.
- c) Az épület emeleti szintjén található vezetői, gondozói munkaszoba, tárgyaló, irattár, raktár, személyzeti illemhelyiség megfelelő munkakörülményeket tesz lehetővé munkatársainknak.
- d) Védő- és munkaruházat.

Személyi feltételek

A személyi feltételekre vonatkozó szakmai rendelet alapján az étkeztetésben a biztosított adagszámhoz illeszkedő személyi feltétel biztosított. Az Intézmény székhelyén elvitelre átvett, illetve helyben elfogyasztott étkezés biztosításához szükséges személyi feltételeket a Gondozási részleg munkatársai biztosítják.

XI. FEJEZET

HÁZI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS

Szolgáltatás célja

Házi segítségnyújtás célja, hogy a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kapja meg az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást, személyes gondoskodást. A házi segítségnyújtás hozzájárul ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális szükséglete saját környezetében, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosított legyen.

Szolgáltatás célcsoportja, célcsoport jellemzői

A házi segítségnyújtás célcsoportját az ellátási területen élő, önálló életvitelük fenntartásában segítséget igénylő személyek képezik. A célcsoporton belül kiemelt szegmenst alkot az idősek korcsoportja, akik életkorukhoz társuló egészségi állapotromlás miatt korlátozottan képesek az önálló életvitelük fenntartásában. Kritikus helyzet alakulhat ki a közeli hozzátartozóval nem rendelkező személyek esetében, az ő esetükben a szociális ellátórendszer nagy jelentőséggel bír.

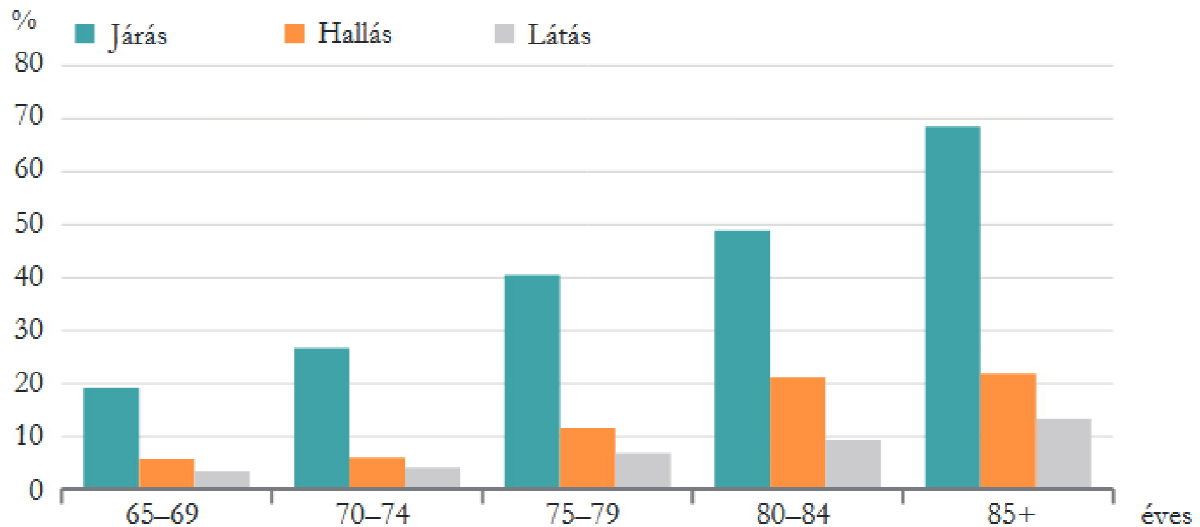
Az ellátási területen a 60 év feletti személyek száma meghaladja a 2 800 főt, arányuk a teljes lakossághoz viszonyítva Lajosmizsén 24%, Felsőlajoson 21%³⁰. A házi segítségnyújtást tekintve a jelenlegi igénybe vevők közel fele külterületen, illetve a (logisztikailag hasonló problémákat felvető) Felsőlajos településen él.

A célcsoport esetében a legfontosabb, a szolgáltatás keretein belül releváns problémák közé tartozik az időskorral bekövetkező általános funkcióképesség-csökkenés, mely legnagyobb arányban az érzékszervi és a mozgás-szerv rendszeri funkciókat érinti. Az életkor előrehaladtával a tartós betegségek kialakulása további korlátozásokat jelent, összességében az egészségi állapot miatt a 65 éves és annál idősebb férfiak ötöde, a nők negyede, a 80 év felettek közel 90%-a kimondottan súlyos korlátozottságról számol be a mindennapi élettevékenységeit illetően³¹. A korlátozottság egyben akadályt jelent a közszolgáltatásokhoz való hozzáférésben is.

³⁰ KSH, 2016. évi adatok

³¹ Boros J: Egészség időskorban in: Ezüstkör: korosodás és társadalom. KSH. 2017

13. Súlyos fizikai és érzékszervi korlátozottság az idősök körében³²

A szükségletek kielégítésében az elsődleges természetes támogató közegnek kiemelt szerepe van, az időseket családtagjaik, szomszédjaik és ismerőseik támogatják, ezután következnek a vásárolt szolgáltatásnak minősülő segítségerek. Az esetek többségében csak ez után lép be a szociális ellátórendszer, ennek okát a kapacitás elégtelensége és a logisztikai problémák okozta viszonylagos rugalmatlanságban látjuk.

További problémát jelent az időskorban a szociális kapcsolatok átrendeződése. Az életen átívelő társas kapcsolatok az elhalálozások miatt ritkulnak, a család sokszor fizikailag is eltávolodik az időstől. Új barátságok nehezen alakulnak ki az egymással szembeni alacsonyabb szintű türelem és alkalmazkodás miatt. Emiatt fokozódik az elmagányosodás, a társas életben való részvétel csökken.

A lakókörnyezetben egyedül maradó idősök szempontjából az életvitelhez szükséges tevékenységek segítségén túl fontos a mentálhigiénés prevenció és támogatás megvalósítása, lehetőség szerint a közösségi életben való részvétel elősegítése. E tekintetben a házi segítségnyújtás és az idősök nappali ellátásnak szoros együttműködése elengedhetetlen.

Feladatellátás módja és tartalma, szolgáltatási elemek és tevékenységek

A házi segítségnyújtás keretében **szociális segítséget** vagy **személyi gondozást** kell nyújtani. A házi segítségnyújtás a személyi gondozás keretében gondozás és háztartási segítségnyújtás, a szociális segítség keretében háztartási segítségnyújtás szolgáltatási elemet biztosít.

A szociális segítség keretében nyújtott **háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás** jelenti az igénybe vevő segítségét mindennapi életvitelében, személyes környezete rendben tartásában, mindennapi ügyeinek intézésében, valamint a személyes szükségleteinek kielégítésére szolgáló lehetőségek és eszközök biztosítása, ha ezt saját háztartásában vagy annak hiányában nem tudja megoldani.

Szociális segítség keretében végzett tevékenységek:

- a) A lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködés körében:
 - a. takarítás a lakás életvitelszerűen használt helyiségeiben (hálószobában, fürdőszobában, konyhában és illemhelyiségben)

³² Boros J: Egészség időskorban in: Ezüstkor: korosodás és társadalom. KSH. 2017

- b. mosás
- c. vasalás
- b) A háztartási tevékenységben való közreműködés körében:
 - a. bevásárlás (személyes szükséglet mértékében), gyógyszer kiváltása
 - b. segítségnyújtás ételkészítésben és az étkezés előkészítésében
 - c. mosogatás
 - d. ruhajavítás
 - e. közkútról, fűrkútról vízhozás
 - f. tüzelő behordása kályhához, egyedi fűtés beindítása (kivéve, ha ez a tevékenység egyéb szakmai kompetenciát igényel)
 - g. télen a hó eltakarítása és a közvetlen környezet síkosság-mentesítése
 - h. kísérés
- c) Segítségnyújtás veszélyhelyzet kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában
- d) Szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítése

A személyi gondozás tekintetében a **gondozás** az igénybe vevő bevonásával történő, tervezésen alapuló, célzott segítség mindazon tevékenységek elvégzésében, amelyeket saját maga tenne meg, ha erre képes lenne, továbbá olyan rendszeres vagy hosszabb idejű testi-lelki támogatása, fejlesztése, amely elősegíti a körülményekhez képest legjobb életminőség elérését, illetve a családban, társadalmi státuszban való megtartását, visszailleszkedését.

- a) Az ellátást igénybe vevővel segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása körében:
 - a. információnyújtás, tanácsadás és mentális támogatás
 - b. családdal, ismerősökkel való kapcsolattartás segítése
 - c. az egészség megőrzésére irányuló aktív szabadidős tevékenységben való közreműködés
 - d. ügyintézés az ellátott érdekeinek védelmében
- b) Gondozási és ápolási feladatok körében:
 - a. mosdatás
 - b. fürdetés
 - c. öltöztetés
 - d. ágyazás, ágyneműcsere
 - e. inkontinens beteg ellátása, testfelület tisztítása, kezelése
 - f. haj, arcszőrzet ápolás
 - g. száj, fog és protézis ápolása
 - h. körömápolás, bőrápolás
 - i. folyadékpótlás, étkeztetés (segédeszköz nélkül)
 - j. mozgatás ágyban
 - k. decubitus megelőzés
 - l. felületi sebkezelés
 - m. sztomazsák cseréje
 - n. gyógyszer adagolása, gyógyszerelés monitorozása
 - o. vérnyomás és vércukor mérése
 - p. hely- és helyzetváltoztatás segítése lakáson belül és kívül
 - q. kényelmi és gyógyászati segédeszközök beszerzésében való közreműködés

- r. kényelmi és gyógyászati segédeszközök használatának betanítása, karbantartásában való segítségnyújtás
- s. a házi orvos írásos rendelésén alapuló terápia követése (a tevékenység elvégzéséhez való kompetencia határáig)

Tárgyi feltételek

A szolgáltatás igénybevétele az igénybe vevő személyek lakókörnyezetében történik. A jogszabályi előírásnak megfelelő tárgyi feltételeket a szakmai rendelet tartalmazza, amelyekkel rendelkezünk.

- a) A szolgáltatásokkal közös használatú gépjármű és szolgálati kerékpár.
- b) Az épület emeleti szintjén található vezetői, gondozói munkaszoba.
- c) Védő- és munkaruházat.

Személyi feltételek

A szakmai rendeletek alapján a házi segítségnyújtás keretében nyújtott személyi gondozás esetén a szociális gondozók havi számát a tevékenységnaplókban ellátottanként, havonta rögzített időtartamok összesítése alapján kell meghatározni. A tevékenység megkezdésének első hónapjában a megállapodásokban rögzített időtartamok összesítése az irányadó. Egy gondozó közvetlen gondozásra fordított havi órakerete 147 óra, a személyi gondozásra fordított átlagos időtartam alapján kerül meghatározásra a személyi létszám minimuma.

A szociális segítséget igénybe vevők esetében a szakmai rendelet kötelező létszámot nem ír elő. Az Intézményben ezt a feladatot a személyi gondozást ellátó munkatársak végzik.

Ügyfélfogadás és munkarend

A házi segítségnyújtás az Intézmény általános munkarendje szerint működik:

- a) hétfő – csütörtöki munkanapokon: 7.30 – 16.00
- b) pénteki munkanapokon: 7.30 – 13.30

Személyes ügyintézésre a Gondozási részleg általános ügyfélfogadási ideje szerint van lehetőség:

- c) kedd: 13.00 – 15.00
- d) péntek: 10.00 – 11.00

Kapacitások

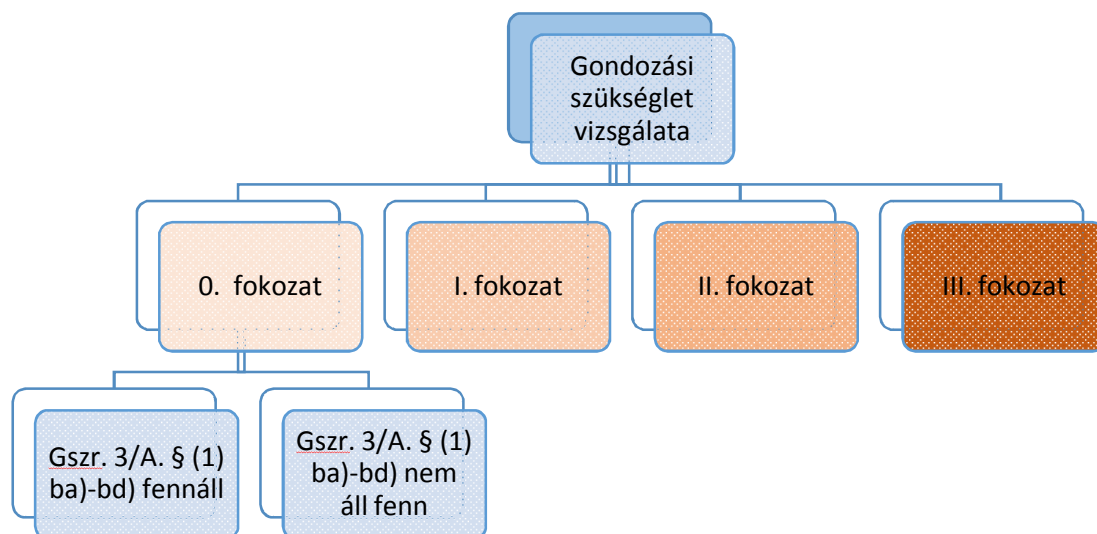
A személyi gondozás vonatkozásában az engedélyezett férőhelyszám 36 fő.

Igénybevételének módja és feltételei

A házi segítségnyújtás szolgáltatás igénybevétele önkéntes, az igénybevevő írásban előterjesztett kérése alapján történik. Az igénybevétel gondozási szükségletfelmérésre épülő jogosultságvizsgálathoz kötött. A gondozási szükséglet vizsgálata a vonatkozó szakmai rendelet³³ szerinti értékelő adatlapon történik. Az értékelő adatlap kitöltésében a házi orvos a megjelölt orvosi szakkérdésekben közreműködik.

³³ A gondozási szükséglet, valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályairól szóló 36/2007. (XII.22.) SZMM rendelet, a továbbiakban: Gszr.

14. A gondozási szükséglet-vizsgálat lehetséges kimenetei

A gondozási szükséglettel nem rendelkező személyek esetében a jogszabály differenciált módon határozza meg a szolgáltatás biztosításának lehetőségeit. A házi segítségnyújtás tevékenységformái közül a szociális segítség a 0. fokozatban akkor indokolt, ha az ellátást igénylő

65. életévét betöltötte és egyedül él,
70. életévét betöltötte és lakóhelye közműves vízellátás vagy fűtés nélküli,
75. életévét betöltötte,
- egészségi állapota miatt átmeneti jelleggel - időszakosan vagy tartósan - a lakását nem képes kíséret nélkül elhagyni, háztartási tevékenységeit nem, vagy részlegesen képes ellátni.

Amennyiben a Gszr. 3/A. § alatt szabályozott esetek nem állnak fenn, a gondozási szükséglettel nem rendelkező személy ellátható, ha az ellátást igénylő vagy a térítési díjat megfizető más személy írásban vállalja a szolgáltatási önköltséggel azonos mértékű személyi térítési díj megfizetését, és az igény teljesítéséhez szükséges kapacitás és erőforrások rendelkezésre állnak.

A személyi gondozás és a szociális segítség I. vagy II. fokozatban biztosítható. Ha a gondozási szükséglet III. fokozatú, a szolgáltatást igénylő tájékoztatást kap a bentlakásos intézményi ellátás igénybevételének lehetőségéről. Ebben az esetben a szolgáltatást igénylő az intézményi elhelyezés időpontjáig házi segítségnyújtásra jogosult.

A szolgáltatás megállapodás megkötése alapján vehető igénybe, a szolgáltatás igénybe vétele térítési díjköteles. Az intézményi térítési díj és a személyi térítési gondozási órára kerül megállapításra a fenntartó helyi rendeletében.

XII. FEJEZET

IDŐSEK NAPPALI ELLÁTÁSA

Szolgáltatás célja

A szolgáltatás a célcsoport tagjai számára biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, illetve a jogszabályban meghatározott szolgáltatási elemek keretein belül segítő szolgáltatás igénybevételére.

Szolgáltatás célcsoportja, célcsoport jellemzői

Az idősök nappali ellátása elsősorban a saját otthonukban élő, tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek számára nyújt szolgáltatást.

A nappali ellátás döntően nyugdíjkorhatárt elérő személyek, közel kétharmaduk Lajosmizse belterületén él. Bár az Intézmény gépjárműve segíti a külterületi, illetve felsőlajosi igénybe vevők szolgáltatáshoz való hozzáférését, alapvetően a közlekedési nehézségek meghatározóak az igénybevételben. Bár lehetőség van a mindennapos igénybevételre, ezzel az ellátottak jelentős része nem él.

Feladatellátás módja és tartalma, szolgáltatási elemek és tevékenységek

A nappali ellátás szükség szerint biztosítja az alábbi szolgáltatási elemeket:

- a) tanácsadás,
- b) készségfejlesztés,
- c) háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás,
- d) esetkezelés,
- e) felügyelet,
- f) gondozás és
- g) közösségi fejlesztés

A **tanácsadás** szolgáltatási elem az igénybe vevő bevonásával történő, jogait, lehetőségeit figyelembe vevő, kérdésére reagáló, élethelyzetének, szükségleteinek megfelelő vélemény-, javaslatkialakítási folyamat, a megfelelő információ átadása valamilyen egyszerű vagy speciális felkészültséget igénylő témában, amely valamilyen cselekvésre, magatartásra ösztönöz, vagy nemkívánatos cselekvés, magatartás elkerülésére irányul.

A célcsoport igényeihez igazodva, jellemzően az időskorban előforduló, ahhoz társuló problémahelyzetekben történik meg e szolgáltatási elem biztosítása. A tanácsadás speciális formája a csoportos tájékoztatás, mely tervezetten, tematikusan, jellemzően felvilágosító előadás vagy csoportos foglalkozás formában kerül megszervezésre.

A **készségfejlesztés** szolgáltatási elem az igénybe vevő társadalmi beilleszkedését segítő magatartásformáinak, egyéni és társas készségeinek kialakulását, fejlesztését szolgáló helyzetek és alternatívák kidolgozását tartalmazza, lehetőségek biztosítva azok gyakorlására. A nappali ellátás célcsoportja esetében az időskorral romló egyéni és társas készségek fenntartása, állapotromlás prevenciója, lehetőség szerint rehabilitációja képezi a tevékenység fókuszát. A nappali ellátás működésében az időskori izoláció jelentette kockázatok mérséklése kiemelt terület.

A készségfejlesztés megnyilvánul a szabadon választott tevékenységek feltételeinek biztosításában, illetve célzott, tematikusan felépített programok megszervezésében.

A **háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás** az igénybe vevő segítése mindennapi életvitelében, személyes környezete rendben tartásában, mindennapi ügyeinek intézésében, valamint a személyes szükségleteinek kielégítésére szolgáló lehetőségek és eszközök biztosítását jelenti, ha ezt saját háztartásában vagy annak hiányában nem tudja megoldani.

A nappali ellátás keretein belül ez jellemzően mindennapi ügyek intézésének támogatásában nyilvánul meg, ugyanakkor a tárgyi feltételek adott egyes háztartási tevékenységek (a személyes ruházat tisztítása, támogatás a személyi higiéniát biztosító önálló tevékenységekben) megvalósítására igény szerint.

Az **esetkezelés** az igénybe vevő(k) szükségleteinek kielégítésére (problémájának megoldására, illetve céljai elérésére) irányuló, megállapodáson, illetve együttműködésen alapuló, tervszerű segítő kapcsolat, amely során számba veszik és mozgósítják az igénybe vevő, vevők saját és támogató környezete erőforrásait, továbbá azokat a szolgáltatásokat és juttatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe.

Az esetkezelés a tanácsadás szolgáltatási elemmel nem megoldható, esetlegesen más szociális (kiemelten: családsegítés) vagy segítő szolgáltatás bevonását igénylő esetek, problémák esetén történik, jelentősége az összetett, több szolgáltatási elemre kiterjedő segítői folyamatokban kiemelt. Az esetkezelés során a segítői tevékenység tervezésében az Intézmény érintett szervezeti egységének munkatársai, speciális esetekben külső bevont személyek részvételével történik.

A **felügyelet** a szolgáltatásnyújtás helyszínén lelki és fizikai biztonságát szolgáló, személyes vagy technikai eszközzel, eszközökkel biztosított kontroll, megvalósulása az igénybevevő állapotának, szükségleteinek figyelembe vételével, a nappali ellátás munkatársának folyamatos jelenléte által biztosított.

A **gondozás** szolgáltatási elem az igénybe vevő bevonásával történő, tervezésen alapuló, célzott segítség mindazon tevékenységek elvégzésében, amelyeket saját maga tenne meg, ha erre képes lenne, továbbá olyan rendszeres vagy hosszabb idejű testi-lelki támogatása, fejlesztése, amely elősegíti a körülményekhez képest legjobb életminőség elérését, illetve a családban, társadalmi státuszban való megtartását, visszailleszkedését. A nappali ellátás keretein belül a gondozás szolgáltatási elem a lakókörnyezetben biztosított segítségnyújtással (házi segítségnyújtás) nem biztosítható és az intézményben tartózkodás időtartamában fellépő szükségletek vonatkozásában értelmezhető.

A **közösségi fejlesztés** egy településrész, település vagy térség lakosságát érintő integrációs szemléletű, bátorító- ösztönző, informáló, kapcsolatszervező tevékenység, amely a célcsoportra vonatkozó speciális igényeket tár fel, szolgáltatásokat kezdeményez, közösségi együttműködésekkel valósít meg.

A nappali ellátás vonatkozásában a közösségfejlesztés kiterjed az igénybevevők intézményen belüli integrációjára, a tagok közötti együttműködés megteremtésére, a közösségi tudatot kialakító közös programok megszervezésére. Intézményünk támogatja az időskorúak települési közéletben való részvételét, mely általános vagy célzott együttműködésben történik a helyi intézményekkel, civil szervezetekkel és csoportokkal.

Az **étkeztetés** szolgáltatási elem önálló szolgáltatásként, külön megállapodás alapján vehető igénybe, az igénybevétele helyben fogasztással is megvalósulhat.

Ügyfelfogadás, munkarend, napirend

A klub nyitvatartási ideje	hétfő – csütörtök	7.30-tól	15.30-ig
	péntek	7.30-tól	13.30-ig
Ebédidő	hétfő – péntek	12.00-tól	13.00-ig
Csendes pihenő	hétfő – csütörtök	13.00-tól	14.00-ig

Személyes ügyintézésre a Gondozási részleg általános ügyfelfogadási ideje szerint van lehetőség:

- h) kedd: 13.00 – 15.00
- i) péntek: 10.00 – 11.00

Havi programterv

A nappali ellátás vezetője a Gondozási részleg vezetőjével havi programtervet készít, melyet az Intézményvezető fogad el. A programterv elkészítése során a nappali ellátás vezetője figyelembe veszi az együttműködő szervezetek által jelzett rendezvényeket, eseményeket, illetve a nappali ellátás igénybe vevői között igényfelmérést végez. Az elfogadott programterv megküldésre kerül az együttműködő szervezeteknek.

Tárgyi feltételei

Nappali ellátás biztosításához rendelkezésre áll:

- a) helyiség közösségi együttlétre, illetve étkező helyiség,
- b) pihenő szoba,
- c) a személyi tisztálkodásra, személyes ruházat tisztítására alkalmas helyiség,
- d) női és férfi illemhelyiség, mozgáskorlátozott WC,
- e) az épület emeleti szintjén található vezetői, gondozói munkaszoba,
- a) asztali és hordozható számítógépek, nyomtató, szkennel az adminisztrációs feladatokra,
- b) intézményi gépjármű használat (más szakterületekkel közösen), kiemelten a nappali ellátáshoz való hozzáférés biztosítására,
- c) szolgálati kerékpár,
- d) védő- és munkaruházat.

Személyi feltételek

A szakmai rendelet alapján a minimumként meghatározott személyi feltétel: 2 fő gondozó, ebből egy fő munkacsoport vezetőként ellátja a nappali ellátás vezetői feladatokat. A nappali ellátás vezető munkakör nem minősül vezetői munkakörnek.

Kapacitások

A nappali ellátás engedélyezett férőhelyszáma: 30 fő. A megállapodások száma meghaladhatja a Szolgáltatói Nyilvántartás jogerős bejegyzésében meghatározott férőhelyek számát.

Igénybevételének módja és feltételei

A szolgáltatás igénybevétele önkéntes, az igénybevevő Gondozási részleg vezetőjéhez benyújtott, írásban előterjesztett kérése alapján történik. A szolgáltatás megállapodás megkötése alapján vehető igénybe, a szolgáltatás igénybe vétele térítési díjmentes.

XIII. FEJEZET

TANYAGONDNOKI SZOLGÁLAT

Szolgáltatás célja

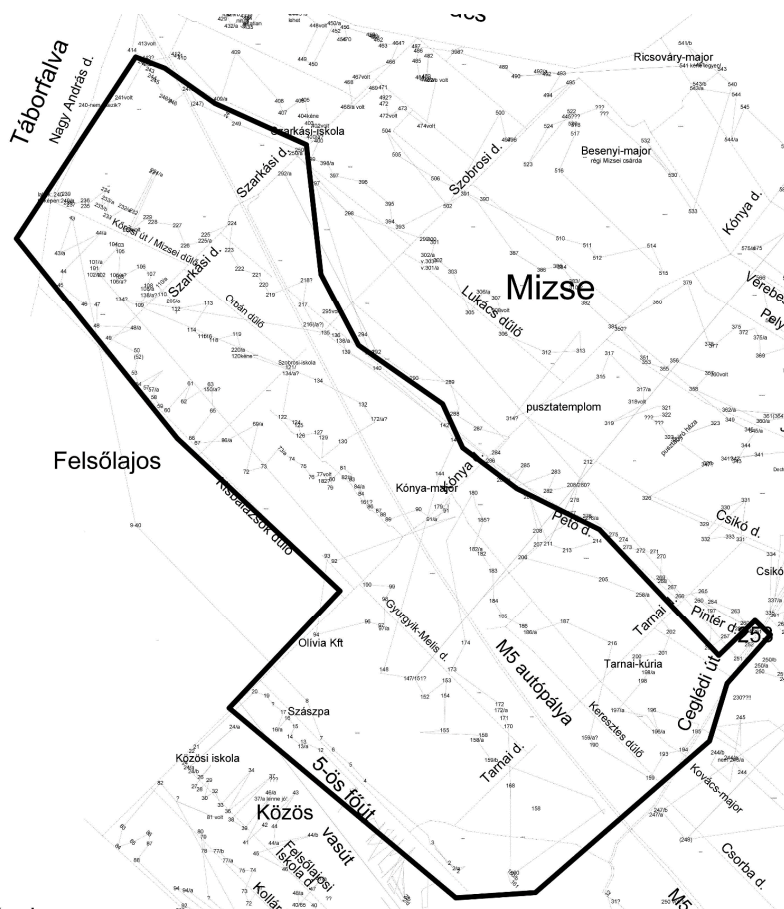
A tanyagondnoki szolgáltatás célja a külterületi, valamint a tanyasi lakott helyek intézményhiányából eredő hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatáshoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése³⁴.

Szolgáltatás célcsoportja, célcsoport jellemzői

A szolgáltatás célcsoportja a Lajosmizse külterületén, a szolgáltatás biztosítására lehatárolt településrészen élő lakosság. A településrész lehatárolása során a közszolgáltatásoktól való nagy távolság került figyelembe vételre, ez ugyanis jelentős hátrányt okoz az alapvető szükségletek kielégítése során.

A működési terület a vonatkozó önkormányzati rendeletben a települése Mizse külterületi részén került lehatárolásra, az alábbiak szerint: Mizse tanya 2.- Mizse tanya 253. között, folyamatos számozással ellátott ingatlanokat foglalja magába.

15. A tanyagondnoki szolgáltatás ellátási területe

³⁴ Szocvtv. 60. §

A terület a településközponttól 2-12 km-es közúti megközelítési távolságban terül el, az 50. számú főúttal és az M5 autópályával párhuzamosan. Az ellátási terület lakosság száma 398 fő.

Feladatellátás módja és tartalma, szolgáltatási elemek és tevékenységek³⁵

A szolgáltatás során közvetlen, személyes szolgáltatások közül alapfeladatnak minősül

- a) a közreműködés
 - a. az étkeztetésben,
 - b. a házi segítségnyújtásban,
 - c. a közösségi és szociális információk szolgáltatásában;
- b) az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás biztosítása, így
 - a. a háziorvosi rendelésre szállítás,
 - b. az egyéb egészségügyi intézménybe szállítás,
 - c. a gyógyszerkiváltás és a gyógyászati segédeszközökhöz való hozzájutás biztosítása;
- c) az óvodáskorú, iskoláskorú gyermekek szállítása,
 - a. az óvodába, iskolába szállítás,
 - b. az egyéb gyermekszállítás.

A szolgáltatás során kiegészítő feladatnak minősülnek a lakossági szolgáltatások, így

- a) a közösségi, művelődési, sport- és szabadidős tevékenységek szervezése, segítése,
- b) az egyéni hivatalos ügyek intézésének segítése, lakossági igények továbbítása,
- c) az egyéb lakossági szolgáltatások, szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatások biztosításában való közreműködés.

A szolgáltatás során az önkormányzati feladatok megoldását segítő, közvetett szolgáltatásnak minősül

- a) az ételszállítás önkormányzati intézménybe,
- b) az önkormányzati információk közvetítése a lakosság részére,
- c) a tanyagondnoki szolgálat működtetésével kapcsolatos teendők ellátása.

A közvetett szolgáltatásnak minősülő meghatározott feladatok a szolgáltatásnyújtás legfeljebb 50%-át tehetik ki.

A tanyagondnoki szolgáltatás tevékenysége során a szállítás, megkeresés és közösségi fejlesztés szolgáltatási elemeket biztosítja.

A **szállítás** szolgáltatási elem javak vagy szolgáltatások eljuttatását jelenti az igénybe vevőhöz, vagy az igénybe vevő eljuttatása a közszolgáltatások, szolgáltatások, munkavégzés, közösségi programok, családi kapcsolatok helyszínére, ha szükségleteiből adódóan mindezek más módon nem oldhatóak meg. A tanyagondnoki szolgáltatás az alap- illetve kiegészítő feladatok körében, a szükségletekhez és a rendelkezésre álló erőforrásokhoz igazodóan biztosítja a szállítást. A szállítási tevékenység tervezése során az intézmény egyéb szolgáltatásai által nyújtott segítség támogatásával, illetve kiegészítésével valósul meg a tevékenység.

A **megkeresés** szolgáltatási elem a szociális problémák által érintett vagy veszélyeztetett azon egyének közvetlen módon történő elérését és felkutatását jelenti, célja a szolgáltatási szükségletek felmérése a releváns szolgáltatásokhoz való hozzájuttatás megszervezése azon személyek körében, akik valamilyen okból a szolgáltatásokat elérni nem tudják.

³⁵ SzCsM rendeletben foglaltak alapján

A **közösségi fejlesztés** az ellátásba vont településrész lakosságát érintő integrációs szemléletű, bátorító- ösztönző, informáló, kapcsolatszervező tevékenység, amely a célcsoportra vonatkozó speciális igényeket tár fel, szolgáltatásokat kezdeményez, közösségi együttműködések valósít meg. A tanyagondnoki szolgálat esetében a Szocvtv. 60. § által előírt szakmai feladatokon keresztül valósul meg.

Tárgyi feltételek

A tanyagondnoki működéshez rendelkezésre áll:

- a) külterületi közlekedésre alkalmas gépjármű,
- b) az intézmény székhelyén a tanyagondnok számára munkaállomás,
- a) asztali és hordozható számítógépek, nyomtató, szkennerek az adminisztrációs feladatokra,
- b) védő- és munkaruházat.

Személyi feltételek

A tanyagondnoki szolgálat esetében a feladatellátásra rendelkezésre álló nevesített munkakör a tanyagondnok. A szolgáltatást 1 fő tanyagondnok biztosítja, akadályoztatása, távolléte alatt helyettesítéséről az Intézményvezető rendelkezik. A munkakör betöltésének feltétele befejezett 8 általános iskola, a dolgozót a foglalkoztatás kezdő időpontjában a munkakör betöltéséhez szükséges falu- és tanyagondnoki alapképzésre be kell jelenteni, azt a munkakör betöltője a foglalkoztatás kezdő időpontjától számított egy éven belül szükséges elvégezni.

Igénybevételének módja és feltételei

A szolgáltatás megállapodás megkötése nélkül vehető igénybe, a szolgáltatás igénybe vétele térítési díjmentes. A tanyagondnoki szolgálattal kapcsolatos igények a Gondozási részleg vezetőjénél jelezhetők.

A tanyagondnoki szolgáltatás elérhetősége:

- a) hétfő – csütörtöki munkanapokon: 7.30 – 15.30
- b) pénteki munkanapokon: 7.30 – 13.00

Személyes ügyintézésre a Gondozási részleg általános ügyfélfogadási ideje szerint van lehetőség:

- c) kedd: 13.00 – 15.00
- d) péntek: 10.00 – 11.00

Az igénybevételről a tanyagondnok az SzCsM rendeletben rögzített tevékenységnaplót vezeti.

XIV. FEJEZET

INTÉZMÉNYI JÖVŐKÉP, FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEK

Lajosmizsén és Felsőlajoson korszerű, az ellátási terület lakossági szükségleteit kiszolgáló szolgáltatási központ valósulhatott meg, mely az intézmény megalapításától kezdve napjainkig folyamatosan fejlődve, szolgáltatásait bővítve működött.

Intézményünk törekszik:

- a) Szolgáltatási színvonalának további emelésére, lehetőség szerinti bővítésére az ellátási terület jellegzetességeihez, a lakosság szükségleteihez, igényeihez igazodóan;
- b) A település társadalmi életében való aktív részvételre, az egészségügyi és szociális problémák kezelésére innovatív helyi programok kezdeményezésével, helyi intézményekkel, szervezetekkel való együttműködéssel;
- c) A térségi egészségügyi, gyermekjóléti, gyermekvédelmi, szociális és felzárkózási programokban való együttműködésre.

A szolgáltatás fejlesztése a helyi tervezési rendszer részeként kerül sor, együttműködve a helyi szociálpolitikai kerekasztallal, összhangban a helyi szociális szolgáltatásfejlesztési koncepcióval, esélyegyenlőségi programmal (HEP), integrált térségfejlesztési stratégiával (ITS), figyelembe véve a szolgáltatásokra vonatkozó országos stratégiákat, jogi és szakmai szabályzóknak foglalt rendelkezéseket.

MELLÉKLETEK

1. Szervezeti és Működési Szabályzat
2. Idősek nappali ellátásnak Házirendje
3. Megállapodás házi segítségnyújtás igénybevételére
4. Megállapodás étkeztetés igénybevételére
5. Megállapodás idősek nappali ellátásának igénybevételére
6. Együttműködési megállapodás család- és gyermekjóléti szolgáltatás igénybevételére